

Domácí násilí na dětech, prevence a řešení.

Veronika Görögová

Bakalářská práce
2009

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav pedagogických věd
akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika GÖRÖGOVÁ**
Studijní program: **B 7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Domácí násilí na dětech, prevence a řešení**

Zásady pro vypracování:

**Zpracování teoretických východisek.
Provedení kvantitativního výzkumu formou dotazníkového šetření.
Zpracování a vyhodnocení výsledků výzkumu.
Přijetí odpovídajících závěrů a doporučení.**

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

DUNOVSKÝ, J.; DYTRYCH, Z.; MATĚJČEK, J. a kol. Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě. Praha: Grada Avicenum, 1995.

ELLIOTTOVÁ, M. Jak ochránit své dítě. Praha: Portál, 2000.

GJURIČOVÁ, Š.; KOCOURKOVÁ J.; KOUTEK J. Podoby násilí v rodině. Praha: Vyšehrad, 2000.

HAŠKOVCOVÁ, H. Manuálek o násilí. Brno: Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2004.

ŠPECIÁNOVÁ, Š. Ochrana týraného a zneužívaného dítěte. Praha: Linde, 2003.

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Antonín Bůžek, Ph.D.**

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **16. února 2009**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2009**

Ve Zlíně dne 16. února 2009

L.S.

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan

Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.
vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 5.5.2009

Georgij Ivanida

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výtisky, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

V bakalářské práci se zabývám domácím násilím na dětech, prevencí a řešením. Práce se skládá ze dvou částí – teoretické a praktické.

Teoretická část mé práce se zabývá nejprve všeobecně domácím násilím, domácím násilím na dětech, historií domácího násilí, legislativou a zákony, které s domácím násilím souvisí a také organizacemi, které se věnují domácímu násilí na dětech.

V praktické části jsem prováděla výzkum na dvou středních školách, gymnáziu a středním odborném učilišti, kde jsem zjišťovala všeobecné informace od studentů o tom, zda vědí co je domácím násilím, co by dělali v případě domácího násilí apod.

Klíčová slova: domácí násilí, agresor, oběť, prevence, řešení.

ABSTRACT

My bachelor's work is engaged in domestic violence to children, in prevention and solution of the problem. The work consists of two parts-theoretical and practical ones.

Theoretical part of my work at first generally investigates domestic violence, to children, and history of domestic violence, legislation and laws concerning domestic violence as well as organizations that are involved in domestic violence to children.

Practical part describes my investigation in two secondary schools, grammar school and vocational school where I gathered general information from students about their knowledge of domestic violence, what they would do, if they got in touch with domestic violence, etc.

Keywords: domestic violence, aggressor, victim, prevention, solution.

Tímto bych chtěla poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce PhDr. Antonínu Bůžkovi, Ph.D. za vedení, pomoc a trpělivost při tvorbě bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat celé své rodině za trpělivost a podporu po celou dobu studia.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 DOMÁCÍ NÁSILÍ	13
1.1 DEFINICE POJMU	13
1.2 SPECIFICKÉ ZNAKY DOMÁCÍHO NÁSILÍ.....	13
1.3 FORMY DOMÁCÍHO NÁSILÍ	14
1.3.1 Psychické násilí	14
1.3.2 Fyzické násilí.....	15
1.3.3 Sexuální násilí	15
1.3.4 Emoční násilí.....	15
1.3.5 Sociální násilí	15
1.3.6 Ekonomické násilí	15
1.4 FÁZE DOMÁCÍHO NÁSILÍ	16
1.5 OBĚŤ	17
1.6 AGRESOR.....	18
1.7 MÝTY A REALITA O DOMÁCÍM NÁSILÍ	18
2 DOMÁCÍ NÁSILÍ NA DĚTECH	20
2.1 DĚTI V OHROŽENÍ	20
2.2 SYNDROM TÝRANÉHO, ZNEUŽÍVANÉHO A ZANEDBÁVANÉHO DÍTĚTE - SYNDROM CAN	21
2.3 ZANEDBÁVÁNÍ	22
2.4 DÍTĚ JAKO SVĚDEK DOMÁCÍHO NÁSILÍ.....	23
2.5 SITUACE V ČR.....	24
3 PREVENCE A TERAPIE	25
3.1 PRIMÁRNÍ PREVENCE.....	25
3.2 SEKUNDÁRNÍ PREVENCE.....	26
3.3 TERCIÁRNÍ PREVENCE	26
3.4 TERAPIE	26
4 HISTORIE DOMÁCÍHO NÁSILÍ	28
5 MEZINÁRODNÍ DOKUMENTY	31
5.1 ŽENEVSKÁ DEKLARACE DĚTSKÝCH PRÁV (1924).....	31
5.2 DEKLARACE PRÁV DÍTĚTE (1959).....	31
5.3 ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE (1989).....	32
6 LEGISLATIVA V ČR	33

6.1	ZÁKON O RODINĚ.....	33
6.2	ZÁKON O SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANĚ DĚTÍ	33
6.3	TRESTNÍ ZÁKON.....	35
6.4	TRESTNÍ ŘÁD	35
6.5	INSTITUT VYKÁZÁNÍ	36
7	VYBRANÉ ORGANIZACE ZABÝVAJÍCÍ SE DOMÁCÍM NÁSILÍM.....	37
7.1	STÁTNÍ ORGANIZACE	37
7.1.1	OSPOD.....	37
7.2	NESTÁTNÍ ORGANIZACE.....	37
7.2.1	Bílý kruh bezpečí.....	37
7.2.2	Fond ohrožených dětí	38
7.2.3	Nadace Naše dítě	39
7.2.4	UNICEF	39
7.2.5	DCI.....	39
II	PRAKTICKÁ ČÁST	41
8	PROJEKT VÝZKUMU	42
8.1	CÍL VÝZKUMU	42
8.2	HYPOTÉZY.....	42
8.3	METODY VÝZKUMU	43
8.4	PODMÍNKY VÝZKUMU.....	44
9	FREKVENČNÍ A DISTRIBUČNÍ ANALÝZA ÚDAJŮ ZÍSKANÝCH VÝZKUMEM	47
10	VZTAHOVÁ ANALÝZA ÚDAJŮ ZÍSKANÝCH VÝZKUMEM.....	70
11	ODPOVĚDI NA OTÁZKY FORMULOVANÉ V DÍLČÍCH CÍLECH	72
	ZÁVĚR	74
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	76
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	79
	SEZNAM GRAFŮ	80
	SEZNAM TABULEK.....	81
	SEZNAM PŘÍLOH.....	82

ÚVOD

Téma mé bakalářské práce je domácí násilí na dětech, které jsem si vybrala proto, že mě tato problematika velice zajímá, jednak osobně, jednak z hlediska budoucí profese. Myslím si, že děti jsou spolu s ženami nejvíce ohrožené osoby domácím násilím. A proč právě domácí násilí na dětech? Protože ať už je dítě malé nebo trošku velké, tak se jen těžko může ubránit. Co zmůže malé batole, když je mu ubližováno? Nic. A proto si myslím, že by se mělo udělat co nejvíc proto, aby bylo co nejméně případů domácího násilí.

V České republice bylo domácí násilí dlouhou dobu tabuizováno. Dříve byl zastáván názor, že se nás domácí násilí týká jen okrajově. Ještě před rokem 1989 byly všechny sociálně patologické jevy tabuizovány. Nemluvalo se o nich. Až v posledních několika letech se o problematice domácího násilí naše společnost začala zajímat, protože se začaly vyskytovat různé případy domácího násilí. Čím více jich bylo, tím intenzivněji se příslušné státní i nestátní instituce začaly zajímat o domácí násilí.

V dnešní době už se o domácím násilí mluví jako o jednom z velkých problémů, jde o frekventovaný sociálně patologický jev. Největší otázkou dnešní doby je, jak se dá domácímu násilí zabránit nebo aspoň předejít mu.

Cílem mé práce je seznámit se s odbornou literaturou, právními normami, řešením domácího násilí, jeho prevencí a terapií. Také se prostřednictvím výzkumu dozvědět, jak jsou o domácím násilí studenti středních škol v Přerově informováni.

Bakalářskou práci jsem rozdělila na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se skládá ze sedmi kapitol. V první kapitole se věnuji všeobecně domácímu násilí a všemu, co s ním souvisí. Druhá kapitola je věnována už přímo domácímu násilí na dětech. Ve třetí kapitole se zabývám prevencí a terapií, ve čtvrté historií domácího násilí na dětech. Mezinárodní dokumenty, které se týkají násilí na dětech, řeším v páté kapitole. V šesté kapitole se zabývám legislativou řešící domácí násilí v ČR. A v poslední, sedmé kapitole mé teoretické práce, se věnuji vybraným organizacím, které se zabývají domácím násilím na dětech.

V praktické části prezentuji výzkum na vybraných školách v Přerově, jehož cílem bylo zjistit, jaké jsou jejich vědomosti a zkušenosti s domácím násilím. Doufám, že mým výzkumem se utvrdím v tom, že v informovanosti o domácím násilí nezáleží na tom jakého pohlaví jsou respondenti, jaký typ školy studují nebo z jakého rodinného zázemí jsou. Věřím, že to

jistý vliv má, ale domnívám se, že většinu názorů a informací budou mít studenti ze svého okolí, z médií, prostě z běžného života.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DOMÁCÍ NÁSILÍ

Domácí násilí je v dnešní době závažným patologickým jevem. Jak budu uvádět v definici, často probíhá v soukromí. A proto je velice obtížné je rozpoznat, protože mnohokrát oběť na sobě nedává nic znát. Pokud se tedy nejedná o fyzické násilí. Ale i své modřiny oběti zapírají a říkají, že je mají z toho, že se například uhodily nebo někde spadly. Pokud se jedná o psychické násilí, tak to je podle mého téměř nemožné prokázat u někoho, kdo s ním nechce nic udělat. Pokud oběť psychického týrání pomoc nevyhledá, tak jí těžko někdo pomůže.

Podle Vykopalové (2002) jsou nejčastějšími příčinami domácího násilí:

- porucha osobnosti, duševní porucha pachatele;
- stres, promyšlená motivace za účelem dosažení poslušnosti, vliv modelového chování;
- alkohol, drogy.

1.1 Definice pojmu

„Domácím násilím se zpravidla označuje týrání a násilné jednání, odehrávající se mezi osobami blízkými žijícími spolu ve společném bytě nebo domě, kdy jedna násilná osoba získává a udržuje nad druhou moc a kontrolu“ (Bednářová, Macková, Prokešová, 2006, s. 9).

Domácí násilí se odehrává převážně skrytě v soukromí, a proto zůstává také často i po dobu několika let utajeno. Je opakované a má stupňující tendenci (Koordona. Co je domácí násilí).

1.2 Specifické znaky domácího násilí

Podle čeho se dá vlastně poznat, že se jedná o domácí násilí? Myslím si, že tuto otázku si pokládá spousta lidí, kteří s domácím násilím pracují. Věřím, že se stávají případy, kdy se například manželka chce zbavit manžela a řekne že ji týral. Ale podle mě se to stává jen zřídka. Spíše se vyskytují případy, kdy oběť zapírá, že je týrána. A proto musí dobře policisté nebo i sociální pracovníci vědět, podle jakých znaků identifikovat domácí násilí. Po-

kud teda vyloženě nevidí, že oběť je samá modřina, a nebo už to zašlo tak daleko, že skončila dokonce v nemocnici.

Podle Bednářové, Mackové a Prokešové (2006) jsou charakteristické znaky, podle kterých lze domácí násilí identifikovat, následující:

- vztahy intimního charakteru,
- blízké společné bydlení,
- společná propojenost,
- dlouhodobost,
- opakující se ataky,
- stupňující se agresivita,
- skrytost,
- obtížná postižitelnost a kontrolovatelnost,
- asymetrie vztahu,
- pokračování násilí i po rozchodu.

1.3 Formy domácího násilí

Existuje několik forem domácího násilí. Patří mezi ně násilí psychické, fyzické, sexuální emoční, sociální, ekonomické. Nikdy se však neprojevuje jen jedna forma. Většinou se jednotlivé formy prolínají.

1.3.1 Psychické násilí

Podle mého je psychické násilí nejhorší forma domácího násilí, protože se dá špatně rozpoznat. Pokud to není na oběti znát a nesvěří se, že ji někdo psychicky týrá, tak to na ni nemusíme poznat. Podle Haškovcové (2004) má psychické násilí pestré formy, které se obtížně rozpoznávají, protože je pachatel volí s ohledem na citlivá místa oběti. Agresor používá různé nadávky, urážky výsměchy, hrozby. Často je jim vytýkáno, že jsou nadbytečné, že nestojí za nic. Agresor může také oběti odebírat, schovávat nebo ničit její osobní věci.

1.3.2 Fyzické násilí

Tato forma domácího násilí se dá velice dobře rozpoznat a zastavit pokud máme všímavé okolí. Ale když se někdo zeptá oběti proč má tolik modřin, většinou řekne, že si to udělala sama, že spadla nebo vrazila do něčeho. A tak si většina lidí řekne, že to nemá význam řešit. Ale pokud se to opakuje, tak by lidé z okolí měli zbystřit a něco udělat. Ale jak dobře víme, tak se to takto neděje.

Podle Vyhnálkové (2003) je oběť při fyzickém násilí bita, dostává facky, je škrcena, pálena, píchána, svazována, spoutávána, ohrožována různými předměty. Ale může jí být také odepíráno jídlo, pití, spánek, léky atd.

1.3.3 Sexuální násilí

Jak uvádí Haškovcová (2004), sexuální násilí převažuje zejména na ženách, a to i na starších ženách (tzv. gerontofilie), dále pak na dětech a mladistvých (tzv. pedofilie). Formy tohoto násilí jsou pestré. Uvedená autorka prezentuje ve své knize následující rozlišení: sexuální zneužívání (týká se dětí), sexuální obtěžování (nevítané sexuální návrhy), znásilnění a obchod se ženami.

1.3.4 Emoční násilí

Oběti je při této formě vyhrožováno, je obviňována za všechno co se stane, je kontrolována co dělá, s kým se stýká, s kým mluví, chodí atd. (Vyhnálková, 2003).

1.3.5 Sociální násilí

Zde se jedná o materiální a finanční týrání. Většinou je zde neochota financovat jídlo, pití, léky, šatstvo. Dále pak odepření přístupu k financím a úsporám nebo popřípadě jejich zcizení. Může se také stát, že z oběti vymámí převedení bytu nebo domu (Haškovcová, 2004). Vyhnálková (2003) píše, že sem může patřit využívání privilegií, chování se vůči oběti jako k pomocné síle, služce, znemožňování oběti v sociálním prostředí atd.

1.3.6 Ekonomické násilí

Ekonomické násilí se projevuje například zakazováním nebo donucováním k práci, odebíráním, dělením nebo zamlčováním jejich peněz (Vyhnálková, 2003).

1.4 Fáze domácího násilí

„Domácí násilí se vyvíjí postupně, spolu s tímto vývojem se také upevňuje moc násilníka a závislost oběti na něm. Vývoj domácího násilí a moc agresora lze rozdělit do několika fází, které na sebe navazují a v různých modifikacích se opakují i několik let“ (Bednářová, Macková, Prokešová, 2006, s. 19).

Podle Bednářové, Mackové a Prokešové (2006) se rozlišují čtyři fáze domácího násilí:

První fáze – vymývání mozku:

Zde se vytváří závislost oběti a princip moci a bezmoci. Budoucí oběť si agresora idealizuje a v jeho zájmu pozvolna popírá sama sebe. Například nedělá už to co dělala, nechodí ven. Agresor ji přesvědčuje, že by měla být jen s ním. Zde se dostavují u oběti první pocity viny. Cílem agresora je v této fázi podvědomě dovést oběť do stavu fascinismu, pobláznění, bezvýhradného a dobrovolného přizpůsobení se. Na první pohled v této fázi nikdo nic nepozná.

Druhá fáze – vytváření napětí:

První problémy se začnou vyskytovat tehdy, kdy se kontrola stupňuje do té míry, že ji oběť nevnímá jako příjemnou pozornost. V tu chvíli vzrůstá napětí. Agresor je podrážděný a oběť neví, co jeho podráždění vyvolává. Jelikož oběť neví proč agresor změnil chování k ní obviňuje sama sebe, snaží se být dokonalá, lepší, poslušnější. Později se dostaví pocity bezmoci a vzteku, protože agresorovi nelze nic říct otevřeně. Verbální komunikace je minimální. To vše vede k znejistění oběti a také k tomu, že si myslí, že vše je jen a jen kvůli ní.

Třetí fáze – týrání:

Verbální agrese se stupňuje i na veřejnosti. Jelikož zná agresor slabá místa oběti, daří se mu na ně útočit, zesměšňovat oběť i ve společnosti, dokazovat její neinteligenci, zpochybňovat ji atd. Oběť se snaží předejít konfliktům a tak ustupuje. V této fázi ztrácí agresor sebekontrolu. Oběť nikdy neví, kdy agresora něco naštvě. Agresor však vinu za násilné útoky přenáší na oběť nebo na vnější okolí jako je alkohol, práce apod. Oběť se přejímá vinu a začíná se vidět očima agresora. Ustavuje se tak totalitní fungování a pasivní poslušnost oběti.

Čtvrtá fáze – sliby a líbáanky:

Tato fáze se v určité modifikaci podobá první fázi. Agresor se oběti omlouvá, slibuje, že už se to nebude opakovat a je na ni milí a hodný. Oběť ráda uvěřuje slibům a násilné výpady odpouští. Na chvíli se situace uklidní, ale brzy se začne opakovat. Je zde problém, že s opakujícím se kruhem násilí vzrůstá a brutalita a násilí se rozšiřuje. Střídá se vytváření napětí, týrání a sliby. Oběť je paralyzovaná a nemá sílu se bránit a kruh se uzavírá.

1.5 Oběť

Do role oběti se může dostat každý člověk. Obětí jsou děti, ženy, muži, staří lidé, prostě všechny věkové skupiny. Podle Haškovcové (2004) se obětí může stát také člověk, který se náhodně ocitl v nepravém čase na nevhodném místě. Odborníci se snaží vytipovat takové faktory, které zvyšují riziko, že se člověk stane obětí.

Rizikové faktory:

1. *Osobnostní* – někteří lidé jsou náchylnější k tomu, aby se stali obětí a to pro svůj určitý a daný psychosociální profil. Dále se obětí často stávají lidé důvěřiví, bojácní, neobratní, ale také hendikepovaní. Ale i tak je riziko stát se obětí jak u křehkých lidí tak i u vyzývavých.
2. *Behaviorální* – někteří lidé se chovají rizikově a neodpovědně i skrz upozornění od zkušenější osoby. Navštěvují nebo dokonce vyhledávají tzv. viktimgenní lokality. To jsou například opuštěná a neosvětlená místa a nebo naopak místa o kterých se ví, že jsou riziková. Patří sem také vyzývavé a provokativní chování.
3. *Sociální* – potencionální oběť patří k rizikové skupině např.: alkoholicí, narkomani, prostitutky, apod.). Ale také některá povolání mohou být považována za riziková např.: pracovníci bank, úřadů, zdravotníci, sociální pracovníci apod. Sociální riziko může zvýšit i styl rodinné výchovy.

Člověk v roli oběti je většinou psychicky labilní a nedůvěřivý, má podlomené nebo utlučené sebevědomí, chybí mu radost ze života, považuje se za neschopného, slabého, prožívá pocity hněvu, lítosti, bezmoci apod. Proto oběť potřebuje pomoc, ale kolikrát se stává, že o ni nežádá nebo v horších případech ji odmítá (Haškovcová, 2004).

1.6 Agresor

„Vzhledem k tomu, že domácí násilí nesouvisí s věkem, vzděláním, světovým názorem, vírou, sociálním statusem ani ekonomickým postavením, je velmi těžké vykreslit jednoznačnou charakteristiku agresora. Rozšířený názor, že agresor je člověk primitivní, nevzdělaný nebo alkoholik u domácího násilí neplatí“ (Bednářová, Macková, Prokešová, 2006, s. 47).

Podle Bednářové, Mackové a Prokešové (2006) lze vymezit okruh rizikových faktorů a vlastností u kterých se dá předpokládat, že se člověk stane násilníkem, a to:

- anomálie osobnosti,
- transgenerační přenos agresivního jednání,
- alkohol, drogová závislost,
- vliv nepříznivých okolností,
- psychiatrické diagnózy,
- emocionálně reaktivní typ násilníka,
- instrumentální typ násilníka,
- násilníci nadměrně kontrolující své agresivní impulzy,
- násilníci mající potěšení z krutosti,
- psychopatické osobnosti.

Většina agresorů není také podle Bednářové, Mackové a Prokešové (2006) schopna převzít odpovědnost za své chování. Příčiny své agrese vidí ve svém okolí nebo lépe řečeno v oběti. Odmítají proto i jakoukoliv pomoc od odborníka.

1.7 Mýty a realita o domácím násilí

Těchto mýtů je mnoho proto uvedu jen některé.

Bednářová, Macková a Prokešová (2006) uvádí rozdělení mýtů do několika kategorií:

1. Mýty související se samotným výskytem násilí a sociálním statusem rodiny

- to není násilí, ti dva se jen hádají
- je to jejich věc, ať si to vyřeší sami, do toho by se jim neměl nikdo míchat

- násilí se vyskytuje jen v disfunkčních rodinách
2. *Mýty související s osobou agresora*
- v hádce občas každému ujede ruka
 - násilné chování má na svědomí alkohol
 - jsou to primitivové bez vzdělání
3. *Mýty související s osobou oběti*
- ženy si samy vybírají partnery, kteří je týrají
 - oběti agresora k násilnému chování provokují
 - oběti chtějí být týrané, jinak by násilníka už dávno opustily

Ke srovnání uvádím vybrané mýty a reality, které jsem převzala od Vyhnálkové (2003):

- *Muži a ženy se na sobě dopouštějí násilí víceméně stejnou měrou.*

Týrání umožňuje jedné osobě kontrolovat druhou za pomoci násilí nebo hrozbou násilí. Žena může udeřit svého manžela, popřípadě se bránit násilím, ale ve většině případů (97%) jsou násilníci muži.

- *Násilí je většinou způsobeno pitím alkoholu nebo užíváním drog.*

Alkohol a drogy jsou často uváděny jako omluva násilí. Ale jde opravdu spíše o výmluvu než o samotnou příčinu násilí. Sliby násilníka, že přestane pít nebo brát drogy, nijak nezaručuje, že v týrání nebude pokračovat.

- *Musí dělat něco čím ho provokuje.*

Není žádné vyprovokování k násilí. Každý může pocítit vztek, ale to není žádná omluva pro násilí. Provokace, ať už skutečná nebo vymyšlená není nikdy omluvou pro násilí.

- *Musí být hloupá, nebo se jí to líbí, jestliže je ochotná to snášet.*

Nikomu se týrání nelíbí. Oběť může mít pocit, že nemá na výběr, že musí násilí přetrpět. Ale žádný týraný člověk si nelibuje v násilí a ponižování, kterému je vystaven.

2 DOMÁCÍ NÁSILÍ NA DĚTECH

Dítě je podle mého názoru nejméně schopné odolávat domácímu násilí. Co zmůžou malí kojenci nebo děti, kterým je málo let? Nic. Ale ani větší děti se nemůžou nijak bránit. Kdo jim uvěří, když někde řeknou, že je matka nebo otec týrá? Každý si řekne, ale co? Těch pár facek co dostal, jsem dostával a dávám taky. Proto je velice důležité, aby nikdo nezanedbával jakékoliv náznaky domácího násilí. Ať už jsou to lékaři nebo i lidé z blízkého okolí. Musíme si začít víc všímat co se okolo nás děje.

Podle Gjuričové, Kocourkové a Kohoutka závisí pozice dítěte ve společnosti na sociokulturních podmínkách a atmosféře doby. Není tomu ještě tak dlouho kdy bylo dítě zneužíváno jako levná pracovní síla nebo krutě trestáno ve školách. Stačí když si vzpomeneme na film *Obecná škola*. „Až naše století přineslo větší zájem o dětský svět, způsoby péče a výchovy, které ke zdravému vývoji potřebuje, a také o traumata, jímž může trpět“ (Gjuričová, Kocourková, Kohoutek, 2000, s. 16).

2.1 Děti v ohrožení

Dunovský, Dytrych, Matějček a kol. (1995) rozdělilo děti, které přitahují domácí násilí do tří skupin:

1. *Děti, které svými projevy aktivně své dospělé vychovatele zatěžují, dráždí, vyčerpávají, a to buď fyzicky, psychicky nebo v obou složkách.*

Patří sem především děti, které své okolí vyčerpávají. Můžeme zde zařadit malé děti, které hodně plácí, křičí, vztekají se, nejsou k utišení. Agresor (zde můžeme mluvit ve většině případů o matce) se nemůže pořádně vyspat oddychnout si a tak dochází k frustraci. Dostavuje se zprvu také jakési zkratkovité jednání, kterým může být agresor překvapen.

Dále sem můžeme zařadit i děti, které se nachází v pubertě nebo také děti hyperaktivní, neklidné a impulzivní. Agresora mohou provokovat i děti, které se toulají, chodí za školou, kradou, utíkají z domova apod.

2. *Děti, jejichž projevy jsou dospělým vychovatelům málo srozumitelné.*

Tuto kategorii můžeme rozdělit do dvou částí. V první jsou takové děti, kterým nemožou vychovatelé dobře porozumět pro zvláštní či výjimečnost jejich povahy, a v druhé

jsou ty, které se ocitají ve zvláštní nebo výjimečné situaci, jež vychovatelům snahu o porozumění v různé míře stěžují. Sem můžeme zařadit děti autistické, děti, které mají poruchy v komunikaci, specifické poruchy učení, děti trpící tiky, děti s bizarními nápaditostmi v chování, děti s apatickým či anomálním vývojem osobnosti.

3. *Děti, které nesplňují očekávání svých vychovatelů.*

Je přirozené, že děti, které nesplňují očekávání svých rodičů, budou více náchylní k tomu, aby se stali obětí násilí, než děti, které tyto očekávání splňují. Do této kategorie můžeme zařadit děti mentálně retardované, děti s intelektovým vývojem v pásmu podprůměru, děti se smyslovými vadami, s tělesnými defekty, s nápadnostmi ve vnějším tělesném zjevu, ale také sem můžeme zařadit děti s lehkou mozkovou dysfunkcí.

2.2 Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte - syndrom CAN

Jak uvádí Špeciánová (2003), tak syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte je v anglosaské literatuře označován zkratkou CAN (Child Abuse and Neglect). Syndrom CAN je souborem nepříznivých příznaků v nejrůznějších oblastech stavu a vývoje dítěte, jeho postavení ve společnosti, ale také v rodině. Výsledkem těchto nepříznivých příznaků je pak úmyslné ubližování dítěti, k němuž nejčastěji dochází ze strany primárních vychovatelů. Konkrétní formy jednání či chování, které vytváří podstatu syndromu CAN, jsou z velké části variabilní. Společné jim je však to, že jsou v dané společnosti nepřijatelné a společnost k nim přistupuje odmítavě.

Dunovský, Dytrych, Matějček a kol. (1995) uvádí také tyto zvláštní formy syndromu CAN:

1. *Systémové týrání (druhotné zneužívání a ponižování)*

Je to taková forma týrání, která je působená systémem, který byl založen pro pomoc a ochranu dětí a jejich rodin. Dítě je takovýmto systémem péče poškozováno, přesto že by mu měl být prospěšný. Patří sem např.: odebrání dítěte z rodiny, aniž by byla nejdříve poskytnuta potřebná podpora nebo pomoc, nedostatečná péče o děti v problémových a dysfunkčních rodinách, špatná nebo nedostatečná péče v denních zařízeních, ve školách apod. Patří sem také druhotné ubližování neboli sekundární viktimizace, kdy je dí-

tě po prvním traumatu, poranění nebo poškození, druhotně týráno právě těmi lidmi, kteří by mu měli naopak pomoci a ochránit ho.

2. *Organizované zneužívání dětí*

Této zvláštní formě zneužívání se začala teorie a praxe věnovat hlavně od konce osmdesátých let. Můžeme sem zahrnout různé sexuální násilí, ale hlavně obchod s dětmi a to nejenom pro sexuální účely, ale i např.: pro ilegální mezinárodní osvojení, dětské práce, segregace, ale i vraždy dětí za účelem prodeje jejich orgánů.

3. *Rituální zneužívání*

Tento typ je označován za nejpodivuhodnější, který se často projevuje bizarními nebo neuvěřitelnými příznaky a rysy. Je to takové zacházení s dětmi, které se uskutečňuje v souvislosti s nějakými symboly, které mají náboženskou, magickou či nadpřirozenou charakteristiku a jsou součástí nějakého organizovaného společenství. Provozování takovýchto aktivit je většinou opakované.

4. *Sexuální turismus*

Je to takový typ násilí, kdy cizinci přijíždějí do cizí země se záměrem vyhledat děti k tomu, aby se jimi sexuálně uspokojili.

5. *Münchhausenův syndrom by proxy (v zastoupení)*

Tento typ sem lze také zařadit i přesto, že se ve většině knih vyskytuje samostatně. Jde o takový typ, kdy si rodiče vymýšlejí nejrůznější onemocnění dítěte a nebo je zveličují.

2.3 Zanedbávání

Podle Špeciánové (2003) se zanedbávání vyznačuje nedostatkem péče, který způsobuje závažné ohrožení vývoje dítěte nebo nebezpečí pro dítě. Může se jednat o tělesné zanedbávání, zanedbávání vzdělání, zanedbávání v oblasti zdravotní péče, ale také sem patří nedostatečný dohled.

Uvedená autorka Š. Špeciánová rozlišuje dva druhy podmínek pro potenciální ohrožení dítěte zanedbáním a také dva stupně zanedbávání.

Podmínky zanedbání:

1. *Vnější podmínky* – řadíme sem např.: úmrtí matky a osiření dítěte, kdy dochází k nedostatku určitých vývojových podnětů, nepřítomnost otce, což může vést k deprivaci, nízká ekonomická úroveň dítěte, alkoholismus, drogová závislost, promiskuita v rodině apod.
2. *Vnitřní podmínky* – citová nezralost a povahová nevypěstlost matky, otce nebo obou, která souvisí s jejich mladistvým věkem, duševní poruchy a nemoci rodičů, mentální retardace rodičů, smyslové poruchy rodičů apod.

Stupně zanedbání:

1. *Těžké zanedbávání* – vyznačuje se tím, že děti jsou v přítomnosti takových situací, které bezprostředně ohrožují jejich život nebo zdraví. Patří sem zanedbání výživy, zdravotní péče, psychického vývoje apod.
2. *Všeobecné zanedbávání* – např.: jídla, ošacení, lékařské péče, kontaktu s lidmi, ale také sem patří nedostatečná ochrana před obecně patologickými sociálními jevy apod.

2.4 Dítě jako svědek domácího násilí

„Pokud děti vyrůstají v prostředí, kde násilí patří ke stereotypům chování, lze s jistotou předpokládat, že tato skutečnost významně ovlivní jejich vývoj. I když násilí není primárně zaměřené na dítě, které je „pouze“ jeho svědkem, lze takové dítě podle světové zdravotnické organizace (WHO) považovat za týrané. Náš právní řád však s tímto výkladem nepočítá“ (Bednářová, Macková, Prokešová, 2006, s. 38).

Myslím si, že pokud dítě vidí jak otec bije nebo nějak jinak ubližuje matce, tak je to pro ně velice těžké. Trpí zároveň s ní a to hlavně psychicky. A to se dá podle mého považovat za týrání. Dítě je v této situaci bezmocné, nemůže matce nijak pomoci. Tyrana se začíná bát i dítě. Dítě postupně takový vzorec chování, který se u něj v dětství často objevoval, může přebírat jako běžnou normu. Proto si ženy myslí, že mají být týrány a naopak muži že mohou týrat. Je to pro ně úplně normální, protože to viděli ve své předchozí rodině. Ale samozřejmě, že se to nemusí stát. Může i z takového dítěte vyrůst úplně normální člověk, který nebude nikdy týrat.

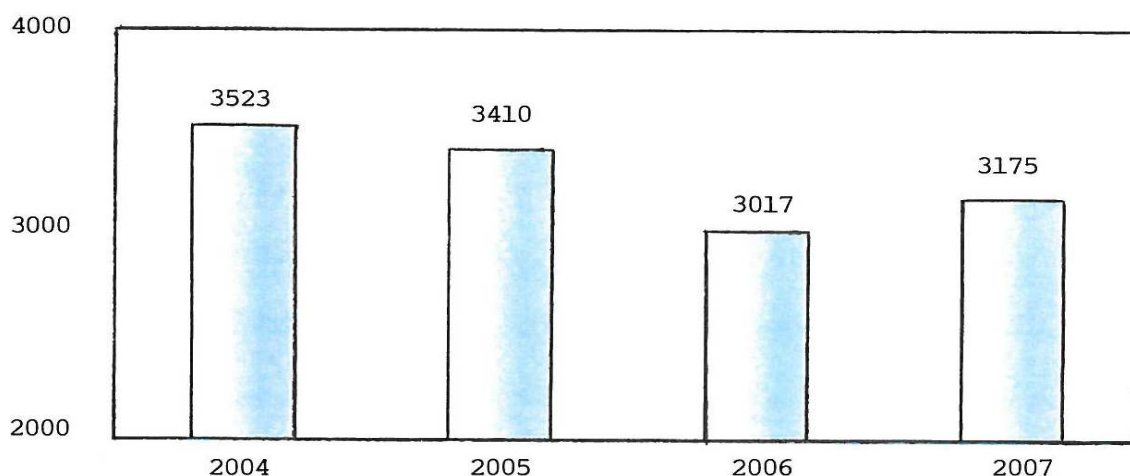
2.5 Situace v ČR

Podle Národní strategie prevence násilí na dětech v ČR na období 2008-2018 neexistují v České republice souhrnné statisticky validních dat o násilí na dětech. Z dostupných údajů vyplývá, že ČR se s těmito svými daty vyrovnává evropskému kontextu. Podle policejních statistik došlo například v minulém roce k 938 znásilněním a pohlavnímu zneužití dětí, orgány sociálně právní ochrany dítěte evidovaly 1884 dětí, které byly fyzicky nebo psychicky týrány. Dále je v ČR více než 300 vyloučených komunit, ve kterých žijí také děti a jsou ohrožené hrubým zanedbáváním téměř všech základních potřeb. Děti jsou také ze 2/3 přítomny domácímu násilí v roli svědků. Z výzkumu v ČR vyplývá, že 14% populace starších 15 let má osobní zkušenost s násilím v partnerském vztahu. Ale je třeba podotknout, že ne všichni byli ochotni o svých zkušenostech vypovídat (Vaníčková a kol.).

Jak můžeme vidět v následující tabulce, tak násilná a mravnostní kriminalita páchaná na dětech se v posledních letech o několik set snížila. Myslím si, že na tom má velký podíl prevence státu.

Následující graf č. 1, který ukazuje stav násilné a mravnostní kriminality páchané na dětech a počty trestných činů, je převzatá z publikace Národní strategie prevence násilí na dětech v ČR na období 2008-2018.

Graf č. 1 Násilná a mravní kriminalita páchaná na dětech – počty trestných činů

3 PREVENCE A TERAPIE

Jak uvádí Dunovský, Dytrych, Matějček a kol. ve své knize „Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě“ (1995) zdůrazňují, že je lepší domácímu násilí předcházet než ho léčit. Na toto téma by měl být podle mého kladen velký důraz. Proč to musí zajít tak daleko když existují jakési prevence? Nevím, na to asi nedokáže odpovědět nikdo. Rozlišují se tři druhy prevence, a to prevence primární, sekundární a terciární. Nejdůležitější je podle mého soudu primární prevence, a to nejen ze sociálně pedagogického hlediska.

3.1 Primární prevence

Definici této prevence podle WHO uvádí Dunovský, Dytrych, Matějček a kol. (1995). Při této prevenci si musíme počínat tak, aby k určitému nedbalému společenskému jevu nedocházelo. Tedy lépe řečeno předejít jeho vzniku, potlačit jej v zárodku, nedat mu příležitost, nedat mu půdu, v níž by mohl zapustit kořeny.

V primární prevenci se mohou rozlišit zhruba tři vrstvy:

1. *Zaměřené působení na širokou veřejnost*

Širokou veřejností se myslí společnost jako celek, zahrnující všechny obyvatele definované věkově, ekonomicky, vzděláním, zaměstnáním či jakkoliv jinak. Je zde tedy úkol působit na celou tuto společnost. Aby se vytvořila společenská životní atmosféra, v níž by se jakékoliv násilí vůči dítěti snižovalo na minimum. Prostředkem k tomuto všemu je široce založená osvěta. Jejimi činiteli jsou veškeré instituce se širokou celospolečenskou působností dotýkající se nějakého způsobu života dětí.

2. *Zaměřené na působení na rodiče a vychovatele, jakož i na ty, kdo se na rodičovství nebo profesionální vychovatelství připravují*

Na této rovině už má prevence jakýsi určitý objekt svého působení, určité cíle i pracovní prostředky. Jde zde o dítě v jeho nejvlastnějším prostředí, tj. v rodině. Cílem je vybudovat v systému jejich hodnot, postojů, ale i názorů a vědomostí podmínky pro vnitřní, tj. psychické přijetí dítěte. Přijetí by mělo být pokud možno bezvýhradné. Dítě by se mělo přijmout takové jaké je. Dále sem patří všechna opatření ve prospěch rodin s dětmi. Např.: podpora finanční, nabídky nejrůznějších služeb, rekreační možnosti apod. je zde také důležitá úloha školy. Všechny tyto opatření totiž zvyšují pocit bezpečí

a jistoty jednotlivých členů rodiny i rodiny jako celku a přispívají tak k tzv. psychickému přijetí dítěte.

3. *Zaměřené působení na odborné pracovníky a tzv. veřejné činitele – hlavně lékaře, psychology, sociální právníky, soudce, politiky apod.*

V poslední rovině primární prevence nejde už o základní informace, ale o zprostředkování poznatků z výzkumů, odborných studií, průzkumů apod. Cílovou skupinou potenciálních příjemců jsou lidé nejrůznějších vědních oborů a společenské praxe.

3.2 Sekundární prevence

Podle Vaníčkové a kol. je účelem této prevence včasná detekce rizik a zabránění jejímu působení tím, že ohrožené děti budou dlouhodobě sledovány lékařem a jejich rodiny či jiná sociální prostředí sanována. Tohoto je možno dosáhnout pravidelným monitoringem na základě screeningu (anamnestické zjišťování rizik, fyzikálních vyšetření dítěte v rámci preventivních prohlídek apod.).

3.3 Terciární prevence

Eva Vaníčková a kol. uvádí, že terciární prevence představuje resocializační a reintegrační opatření cílená na děti jako oběti trestných činů, pachatele protiprávního jednání a na lokality, které jsou danou formou násilí zasaženy. Účelem této prevence je zabránit prohloubení traumatu, zabránění rozvoji nevratných následků, komplikací, ale také systémového násilí, které může být zdrojem polyviktimizace dětí.

3.4 Terapie

Podle Weisse a kol. (2005) je východiskem pro určení diagnózy, terapie a rehabilitace dobře provedené vyšetření a stanovení diagnózy. Někdy je dobré umístit děti do azylového domu nebo do ozdravovny. Dítě si tak odpočine a hlavně se mu uleví. Při těchto pobytech se dá také dítě pozorovat a získat o něm tak řadu informací, které jsou důležité k zpřesnění diagnózy a dalšího řešení postupu terapie.

„Prvním krokem terapie je objektivní zjištění rozsahu násilného chování (např.: jak dlouho, jak často docházelo ke zneužívání, jaké formy násilí byly použity apod.), zajištění

ochrany oběti a přiznání ze strany rodiny, že došlo ke zneužití (přijetí tohoto faktu) a hledání faktorů, které vedly k zneužívání a které je udržují“ (Bentovim, 1998, s. 91).

Léčba by měla být komplexní a interdisciplinární. Důležité je, aby na pravidelné terapeutické setkání docházelo nejen dítě jako oběť, ale také rodina, respektive osoby, kterých se situace týká. Protože celá rodina byla postižena, a proto potřebuje odbornou pomoc medicínskou, psychologickou, výchovnou, trestněprávní a civilněprávní (Vaníčková a kol., 1999).

Společnými cíly různých forem terapie jsou podle Pötheho (2001):

- *Zmírnění příznaků*
- *Destigmatizace*
- *Podpora rozvoje sebevědomí*
- *Prevence zneužití v budoucnu*

Existují různé formy terapie, podle Pötheho (2001) jsou následující:

- Rodinná terapie
- Individuální terapie
- Skupinová terapie
- Různé techniky práce s dětmi:
 - Arteterapie
 - Terapie hrou

4 HISTORIE DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Znamená v dnešní době dítě víc než v minulosti? Vždyť i dnes ženy odhodí právě narozené dítě, že ho nechtějí nebo se nemohou o něj starat, matky týrají své děti, využívají je k práci. Jak vlastně postoupilo dítě v čase? Co se změnilo?

Dunovský, Dytrych a Matějček a kol. (1995) uvádí, že už od pravěku až po celý starověk a středověk lidé v nejširších vrstvách obyvatelstva měli k narozenému dítěti asi takový postoj jako my dnes k sotva počatému dítěti. K zahubení narozeného dítěte se dříve stavěli tak, jako my dnes k interrupci. Ani vražda by tenkrát nebyla tak silným slovem jako dneska. *Proto uvedu několik příkladů od Dunovského, Dytrycha, Matějčka a kol. (1995), proč se rodiče zbavovali svých dětí:*

1. Ohrožení rodičů a rodiny

Dítě se hubilo, když představovalo ohrožení existence rodičů, starších dětí nebo širokého rodinného společenství. A to hlavně v době hladu, nouze nebo jiného těžkého strádání. Také sem můžeme zařadit pud sebezáchovy. Prostě život staršího měl větší cenu než život mladšího. Děti buď byly někde ponechány nebo byly zahubeny. V ohrožení také byly dvojčata nebo alespoň jedno z nich, protože starost ještě o dvě zrovna narozené děti bylo těžké.

2. Výběr pohlaví

Zahubení se týkalo hlavně jednoho pohlaví a to převážně děvčat. V dřívějších dobách byla velice důležitá obrana, a proto byli více přijímáni do rodin chlapci než děvčata. V antice byl poměr děvčat k chlapcům dosahující dospělosti 100 : 400, ve středověku se poměr snížil na 100 : 140 a teprve v 17. století se v některých evropských krajinách nachází vyrovnaný poměr pohlaví.

3. Pomsta

Byla to hlavně pomsta nepřítele. Vybil mu všechny děti, aby neměl potomstvo. Tím byl odstraněn z tváře země a jednou provždy. Nebo také když byla dobytá města, tak to většinou končilo vybitím dětí.

4. *Obětované děti*

Potomstvo už bylo vnímáno jako vyšší hodnota. Dítě zde bylo obětováno např.: před začátkem válečného tažení, když někdo začínal nějaký nový podnik (rodinný, obchodní nebo nějak společensky důležitý) apod.

5. *Hanba a společenský odsudek*

Děti se hubily z hanby, studu a strachu před společenským zavržením. Činu se dopouštěly hlavně matky, které nebyly provdané nebo které byly v sociální tísní. V této době se začínají v kláštrech zřizovat útulky pro odložené děti.

6. *Znetvoření*

Tyto společenské praktiky nevedou k usmrcení dítěte, ale k jeho fyzickému poškození. Znetvoření se týkalo především vnějšího genitálu, obličeje, rukou, nohou apod. Vše bylo součástí iniciačních obřadů, kde jsou mladiství uváděni do společnosti dospělých. Tyto praktiky byly však velmi bolestivé.

V antice bylo dítě bezprávným tvorem, ve starém Římě mohl otec zacházet s dítětem jak se mu zlíbí – mohl ho prodat nebo i zabít. Obrat přišel v životě antiky, kdy ve 4. století po Kristu, kdy římský zákon pokládá zabití dítěte za vraždu.

Od 16. století dochází postupně k proměně rodiny a pojetí dítěte. Přibylo obyvatelstva, zlepšilo se hmotné zajištění. Rodiče si s dětmi více hrají, mazlí se s nimi, utěšují je. Vstupuje sem už i představa, že dítě potřebuje jakousi disciplínu a vzdělání. Prostředkem k tomuto se stává škola.

Druhá polovina 18. století přinesla další pokrokové myšlenky ve prospěch dítěte a dětství. Dítě je chápáno jako nadějí společnosti, a proto na jeho výchově a vzdělání mnoho záleží.

Devatenácté století přineslo další příliv citovosti do rodinného života při důrazu na disciplínu dětí a autoritu otce. Nastává tažení proti dětské práci.

Od počátku dvacátého století dochází k oslabování důrazu na poslušnost, zdůrazňuje se rozumnost výchovy a vytváření správných návyků dětí. Zvláště po druhé světové válce dochází k demokratizaci rodiny. Dvnitř rodiny se soustřeďuje citovost. Rodina se mezitím stala malou společenskou jednotkou. Společenské instituce se čím dál více zabývají rodinou a dítětem. Vrcholem celého vývoje byla Úmluva o právech dítěte. To vše přineslo i

otázku ochrany dítěte před týráním, zneužíváním a zanedbáváním (Dunovský, Dytrych, Matějček a kol. 1995).

5 MEZINÁRODNÍ DOKUMENTY

V dnešní době existuje už několik mezinárodních dokumentů, vztahující se k právům dítěte. Uvedu podle mého nejdůležitější tři a to Ženevskou deklaraci dětských práv, Deklaraci práv dítěte a Úmluvu o právech dítěte.

5.1 Ženevská deklarace dětských práv (1924)

Deklarace byla schválena Mezinárodní unií pomoci dětem 23.2.1923 a přijata na 5. zasedání Ligy národů v Ženevě 20.9.1923. Její vyhlášení je datováno rokem 1924.

Touto deklarací dětských práv muži i ženy všech národností uznávají, že lidstvo musí dát dítěti všechno, co má nejlepšího, potvrzují své povinnosti bez ohledu na rasu, národnost a vyznání.

- I. Dítěti se musí poskytnout možnost normálního fyzického i duševního rozvoje.
- II. Dítě hladové musí být nakrmeno, dítě nemocné ošetřeno, dítě zaostalé náležitě vzděláváno, dítě zbloudilé obráceno na správnou cestu, sirotek a dítě opuštěné vzato do péče a podporováno.
- III. Dítěti se v době ohrožení musí poskytnout pomoc před ostatními.
- IV. Dítěti musí být připraveno k vydělávání si na živobytí a zabezpečeno proti veškerému vykořisťování.
- V. Dítě musí být vychováno ve víře, že jeho nejlepší vlastnosti by měli být poskytnuty spolubratrům.

Deklarace je apelem k dobré vůli, prosbou a pochopením (Janovský, 1986).

5.2 Deklarace práv dítěte (1959)

V roce 1948 na opětovnou výzvu Mezinárodní unie pomoci dětem byla ohlášena rozšířená Ženevská deklarace a v roce 1959 byla vypracována a přijata Valným shromážděním OSN v New Yorku dne 20.11.1959 Deklarace práv dítěte. Tato deklarace byla uznána proto, aby děti mohly prožít šťastné dětství, užívat práv a svobod zde uvedených ku prospěchu vlastnímu i prospěchu společnosti a vyzývá rodiče, muže a ženy i dobrovolné organizace, místní úřady a vlády zemí, aby uznali tato práva a snažili se dosáhnout jejich dodržování cestou

zákonodárnou a jiných opatření prováděných postupně v 10 zásadách (Deklarace práv dítěte).

5.3 Úmluva o právech dítěte (1989)

Úmluva o právech dítěte je mezinárodním dokumentem, který určuje práva dítěte formou smlouvy a je pro státy, které ji přijaly, závazná. Je to nejdříve ratifikovaná smlouva o lidských právech v dějinách.

Byla jednomyslně přijata Valným shromážděním Organizace spojených národů dne 20.11.1989. Od té doby jí ratifikovalo s výjimkou dvou, všech 191 zemí světa (Úmluva nabyla účinnosti až 30 dní poté, co jí ratifikoval nebo k ní přistoupil 20. stát) - hned 1. den jí podepsalo 61. zemí. Dvě země, které ji neratifikovaly jsou Spojené státy americké – podepsaly ji, ale neratifikovaly a Somálsko – nepodepsalo ji, ani jí neratifikovalo.

Její jedinečnost pramení také z toho, že je prvním právně závazným mezinárodním nástrojem, který uvádí v život celý katalog lidských práv – občanská, politická, hospodářská, sociální a kulturní práva dětí. Úmluva je klíčovým dokumentem v systému mezinárodně právní ochrany dítěte. Státy, které jsou smluvními stranami Úmluvy, mají právní a morální závazek podporovat uskutečňování práv dítěte obsažených v této Úmluvě, děje se tak prostřednictvím přijímání správních, zákonných, soudních a jiných opatření (David, 1999).

6 LEGISLATIVA V ČR

6.1 Zákon o rodině

Rodinné právo upravuje manželské a rodinné vztahy, tj. osobní a majetkové vztahy mezi manžely, rodiči a dětmi. Jeho základem je zákon o rodině z roku 1963 (č. 94/1963 Sb.), který byl poprvé změněn v roce 1982 a poté ještě v roce 1992 v drobnějších ohledech. V roce 1998 byl podstatným způsobem novelizován (č. 91/1998 Sb.).

Zákon o rodině spolu s dalšími mu podobnými, musí být v souladu s Úmluvou o právech dítěte a dalšími mezinárodními úmluvami, kterými je ČR vázána, a Listinou základních práv a svobod a dalšími ústavními zákony.

Předmětem rodinného práva jsou tři základní druhy rodinněprávních vztahů:

- vztahy mezi manžely,
- vztahy mezi rodiči a dětmi,
- vztahy náhradní rodinné výchovy (Rodinné právo, 2008).

6.2 Zákon o sociálně právní ochraně dětí

V případě, kdy není rodina schopna zajistit blaho a ochranu dítěte, je nutné, aby toto blaho a ochranu zajistil stát a společnost. Sociálně právní ochranou dětí se rozumí ochrana práva dítěte na zdravý vývoj, řádnou výchovu a ochranu svých oprávněných zájmů. Sociálně právní ochranou dětí se však také rozumí:

- předcházení vzniku ohrožení dítěte nebo narušení jeho zdravého vývoje,
- působení k obnovení narušených funkcí rodiny.

Cílem sociálně právní ochrany je blaho dítěte. Tuto ochranu zajišťují příslušné orgány a obce. Jejich úkolem je zejména zjišťovat případy ohroženého nebo narušeného vývoje nebo výchovy dětí. Jsou povinny činit opatření k odstranění jejich příčin a důsledků. Zejména opatření vztahující se k ochraně dětí před tělesným nebo duševním násilím a zanedbáváním.

Každý je oprávněn upozornit na závadné chování dětí jejich rodiče. Ale každý také může na takové chování dětí nebo na vážné porušování práv a povinností rodičů upozornit orgán

sociálně právní ochrany dětí, soud nebo jiný oprávněný orgán. V případě nutnosti jsou pracovníci orgánu sociálně právní ochrany povinni navštívit dítě v prostředí, kde žije, zjistit z jeho bydliště, školy a jiných zařízení, kam dochází, zda je o něj řádně pečováno. V případě nutnosti mohou být přijata výchovná opatření:

- napomenutí dítěte, rodiče nebo osoby, která narušuje jeho řádnou výchovu (v méně závažných případech např.: zanedbávání povinného očkování, povinné školní docházky apod.),
- dohled nad dítětem, který je vykonáván za součinnosti školy, občanského sdružení aj. (v závažnějších případech),
- omezení, která mají zabránit působení škodlivých vlivů na dítě (např.: návštěva heren, zábav aj.) (David, 1999).

Jestliže výchovná opatření nevedou k nápravě a je-li výchova dítěte vážně narušena, vážně ohrožena nebo z jiných závažných důvodů nemohou rodiče výchovu dítěte zabezpečit, může být soudem nařízena ústavní výchova, která je vykonávána podle věku dítěte. Zařízeními jsou:

- diagnostický ústav,
- dětský domov,
- dětský domov se školou,
- výchovný ústav.

Systém zařízení pro výkon ústavní výchovy:

Zařízení pro výkon ústavní výchovy spadají do resortu zdravotnictví, školství, mládeže a tělovýchovy, práce a sociálních věcí.

- 1) Děti od narození do tří let věku jsou ve zdravotnických zařízeních. Pro děti do jednoho roku jsou určeny kojenecké ústavy, děti od jednoho do tří let jsou umístěny v dětských domovech.
- 2) Děti od 3 do 18 let , případně zletilé osoby do 19 let jsou umístěny do: diagnostických ústavů, dětského domova, dětského domova se školou nebo výchovného ústavu.

- 3) Děti mohou být také umístěny do zařízení sociální péče – ústavy pro tělesně postiženou mládež, ústavy pro tělesně postiženou mládež s přidruženým mentálním postižením, ústavy pro tělesně postiženou mládež s více vadami a ústavy pro mentálně postiženou mládež.
- 4) Dále také dočasná péče pro děti vyžadující okamžitou pomoc (Epravo. Soudní rozhodnutí).

Nebo může být dětem nařízená ochranná výchova:

- spáchá-li dítě ve věku 12-15 trestný čin, kterým by byl závažným trestním činem, za který by mu mohl být udělen výjimečný trest (trest odnětí svobody 15-25 let nebo doživotí), pak mu ochranná výchova musí být nařízena,
- spáchá-li dítě ve věku 12-15 trestný čin, kterým by jinak byl trestným činem,
- spáchá-li mladistvý (ve věku 15-18 let) trestný čin a za splnění dalších podmínek.

Ústavní výchova může zaniknout rozhodnutím soudu, a to tehdy, jestliže pominuly důvody na její nařízení, nebo zletilosti dítěte (Epravo. Soudní rozhodnutí).

6.3 Trestní zákon

Dne 29. listopadu 1961 se Národní shromáždění Československé socialistické republiky usneslo na tomto trestním zákoně. Účelem trestního zákona je chránit zájmy společnosti, ústavní zřízení České republiky, práva a oprávněné zájmy fyzických a právnických osob. Prostředky k dosažení trestního zákona jsou pohrůžka, tresty, ukládání a výkon trestů a ochranná opatření. To vše je uvedeno v hlavě první.

Celkem má tento zákon dvanáct hlav, takže je hodně rozsáhlý a byl několikrát novelizován, naposledy zákon č. 218/2003 Sb. (Zákony.ic. Trestní řád zákon č. 141/1961 Sb.).

6.4 Trestní řád

Trestní řád se zabývá trestním řízením soudním. Účelem trestního řádu je upravit postup orgánů činných v trestním řízení tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni. Řízení přitom musí působit k upevnování zákonnosti, k předcházení a zamezování trestné činnosti, k výchově občanů v duchu důsled-

ného zachování zákonů a pravidel občanského soužití i čestného plnění povinností ke státu a společnosti. Tento trestní řád je také velice rozsáhlý a byl už několikrát novelizován, naposledy zákon č. 79/2006 Sb. (Zákony.ic).

6.5 Institut vykázání

Nový způsob řešení domácího násilí přinesl zákon č. 135/2006 Sb., který zakotvil nové oprávnění Policie ČR v podobě institutu vykázání.

Pokud policie zjistí od 1. ledna 2007, že se v daném případě jedná o domácí násilí, tak násilnou osobu ze společného obydlí vykáže a současně s tím jí zakáže vstup do společného obydlí a jeho bezprostředního okolí na dobu 10 dnů.

Vykázání je tedy preventivním opatřením směřujícím k ochraně ohrožených osob. Je ukládáno bez ohledu na případnou trestněprávní kvalifikaci jednání násilné osoby. To znamená, že policie násilnou osobu vykáže vždy tehdy, zjistí-li, že se v dané věci jedná o případ domácího násilí. Současně pak může být jednání násilné osoby vyšetřováno v rámci trestního řízení, lze-li jednání násilné osoby kvalifikovat jako trestný čin, případně, nedosáhlo-li jednání násilné osoby intenzity trestného činu, je prováděno přestupkové řízení (Ministerstvo vnitra ČR. Bezpečnost a prevence).

7 VYBRANÉ ORGANIZACE ZABÝVAJÍCÍ SE DOMÁCÍM NÁSILÍM

7.1 Státní organizace

Mezi státní organizace patří různé úřady. Ty jsou zřizovány státem. Nejdůležitější institucí zabývající se týranými dětmi, je orgán sociálně právní ochrany dětí (OSPOD).

7.1.1 OSPOD

V případě, kdy není rodina schopna zajistit blaho a ochranu dítěte, je nutné, aby toto blaho a ochranu zajistil stát a společnost. Sociálně právní ochranou dětí se rozumí ochrana práva dítěte na zdravý vývoj, řádnou výchovu a ochranu svých oprávněných zájmů. Sociálně právní ochranou dětí se však také rozumí:

- předcházení vzniku ohrožení dítěte nebo narušení jeho zdravého vývoje,
- působení k obnovení narušených funkcí rodiny.

Sociálně právní ochranu dětí zajišťují příslušné orgány a obce. Jejich úkolem je zejména zjišťovat případy ohroženého nebo narušeného vývoje nebo výchovy dětí. Jsou povinny činit opatření k odstranění jejich příčin a důsledků. Zejména opatření vztahující se k ochraně dětí před tělesným nebo duševním násilím a zanedbáváním (David, 1999).

7.2 Nestátní organizace

V České republice existuje mnoho nestátní organizací, které se zabývají domácím násilím. Proto uvedu jen některé, které se zvláště zabývají domácím násilím na dětech. Patří sem například Bílý kruh bezpečí, Fond ohrožených dětí, Nadace Naše dítě, UNICEF, DCI.

7.2.1 Bílý kruh bezpečí

Bílý kruh bezpečí vznikl jako občanské sdružení v roce 1991. Toto sdružení poskytuje odbornou, bezplatnou a diskrétní pomoc obětem a svědkům trestných činů, včetně morální a emocionální podpory.

Základní principy poradenské činnosti:

- Bezplatnost
- Nestrannost
- Nezávislost
- Diskrétnost

Součástí bílého Kruhu bezpečí je také DONA linka, která je specializovanou telefonickou službou, pomáhající osobám ohroženým domácím násilím. Pracuje nepřetržitě, pomáhá každému, kdo se cítí být ohrožen domácím násilím nebo je svědkem domácího násilí. Dále pomáhá profesionálům, kteří přichází do kontaktu s osobou ohroženou domácím násilím, respektuje anonymitu a diskrétnost klientů a garantuje vysoký standard služeb (Bílý kruh bezpečí).

7.2.2 Fond ohrožených dětí

Fond ohrožených dětí je občanské sdružení, které vzniklo v roce 1990. Jeho činnost je založena na pomoci týraným, zanedbávaným, zneužívaným, opuštěným nebo jinak sociálně ohroženým dětem.

Její hlavní činností je:

- pomoc dětem týraným i jinak sociálně ohroženým, se zaměřením na terénní sociální práci a sanaci rodin,
- provoz krizové linky pro matky, které tají těhotenství a porod,
- vyhledávání náhradních rodin pro obtížně umístitelné děti,
- Klokánek – rodinná péče místo ústavní výchovy,
- provoz azylových domů pro rodiny s dětmi a mládež bez domova,
- poradenská a hmotná pomoc náhradním a potřebným vlastním rodinám,
- osvěta a snaha o zlepšení legislativy a praxe na úseku ochrany dětí (Fond ohrožených dětí. Hlavní směry činnosti).

7.2.3 Nadace Naše dítě

Nadace Naše dítě byla založena 1. října 1993 jako nezisková organizace s posláním pomáhat dětem, které se ocitly v krizi a obtížných životních situacích. Zakladatelkou nadace je Ing. Zuzana Baudyšová. Posláním a cílem nadace je pomáhat týraným, zneužívaným, handicapovaným, ohroženým a opuštěným dětem. Dále pomáhají dětem z problémových rodin, dětských domovů, z diagnostických, výchovných a kojeneckých ústavů.

Pomoc probíhá formou:

- přímé finanční podpory (granty, individuální žádosti),
- osvětovou činností (vydávání letáků a publikací, pořádání kampaní),
- prosazováním legislativních změn (Nadace Naše dítě).

7.2.4 UNICEF

Dětský fond OSN – UNICEF je hlavní světovou organizací, která se celosvětově zabývá ochranou a zlepšováním životních podmínek dětí a podporou jejich všestranného rozvoje. Byl založen v roce 1946, původně jako Mezinárodní fond neodkladné pomoci (United Nations International Children's Emergency Fund) pro pomoc dětem postižených 2. světovou válkou. Od roku 1953 se UNICEF, již pod názvem United Nations Children's Fund, stal trvalou součástí Organizace spojených národů, specializovanou na programovou pomoc strádajícím dětem celého světa. Původní zkratka UNICEF však zůstala zachována.

Největší část pomoci směřuje do těch částí světa, kde je situace dětí nejtěživější. Za více než půlstoletí své činnosti pomohl UNICEF zachránit životy stovek milionů dětí, celkem dnes působí ve 160 zemích a oblastech světa (UNICEF. Co je UNICEF).

7.2.5 DCI

DCI (Defence for Children International) je sdružení zastánců dětských práv. Jedná se o dobrovolnou nevládní organizaci, která hájí zájmy a práva dětí a usiluje o vytvoření podmínek pro jejich naplnění v České republice. Organizace vznikla v Ženevě v roce 1979, aby pokračovala v aktivitách Mezinárodního roku dítěte. Je členem skupiny nevládních organizací pro Úmluvu o právech dítěte, která úzce spolupracuje s Výborem pro práva dítěte.

te OSN. Česká sekce DCI byla založena pod záštitou Pedagogického ústavu J. A. Komenského.

Veškerá činnost České sekce se odehrává za aktivní spoluúčasti dětí a mladých lidí a ve spolupráci s organizacemi a parlamenty dětí a mládeže. Hlavním cílem sdružení je dosáhnout komplexního uplatňování Úmluvy o právech dítěte v České republice v celé její šíři. Zastává se proto práv, zájmů a potřeb dětí v této zemi (DCI CZ. Kdo jsme).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

8 PROJEKT VÝZKUMU

8.1 Cíl výzkumu

Cílem mého výzkumu je zjistit, jaké jsou názory a informovanost žáků gymnázií, středních odborných škol a odborného učiliště v Přerově na domácí násilí.

Dílčí cíle výzkumu

Výzkumem chci odpovědět na následující otázky:

1. Jaká je informovanost žáků gymnázia, středních odborných škol a odborného učiliště v Přerově na domácí násilí.
2. Jaké jsou názory žáků gymnázií, středních odborných škol a odborného učiliště v Přerově na domácí násilí.
3. Jaké jsou rozdíly v informovanosti studentů gymnázia, středních odborných škol a odborného učiliště v Přerově na domácí násilí.
4. U vybraných otázek zjistit, jaké jsou rozdíly v informovanosti a názorech na domácí násilí u žen a u mužů.

8.2 Hypotézy

Problém 1: Jsou studenti gymnázia informovaní o domácím násilí více než studenti odborného učiliště?

Hypotéza H1: Studenti gymnázia jsou více informovaní o domácím násilí než studenti odborného učiliště.

Problém 2: Mají studenti častěji zkušenosti s domácím násilím z médií než z vlastního života?

Hypotéza H2: S domácím násilím mají studenti častěji zkušenosti z médií než z vlastního života.

Problém 3: Vědí muži více, co udělat při domácím násilí než ženy?

Hypotéza H3: Muži vědí více, co udělat při domácím násilí než ženy.

Problém 4: Souhlasí studenti střední průmyslové školy častěji s tím, že je domácí násilí těžko prokazatelné než studenti odborného učiliště?

Hypotéza H4: Studenti střední průmyslové školy souhlasí častěji s tím, že je domácí násilí těžko prokazatelné než studenti odborného učiliště.

Problém 5: Spatřují ženy v roli násilné osoby muže častěji než ženu?

Hypotéza H5: Ženy spatřují v roli násilné osoby muže častěji než ženu.

Problém 6: Spatřují muži v roli násilné osoby muže častěji než ženu?

Hypotéza H6: Muži spatřují v roli násilné osoby muže častěji než ženu.

8.3 Metody výzkumu

Pojmový aparát

K popisu zkoumané reality používám tyto frekventované pojmy:

Domácí násilí představuje, *psychické, fyzické, sexuální a ekonomické násilí od blízké osoby s cílem ublížit a získat nad obětí převahu a moc. Odehrává se především skrytě v soukromí, je opakované a má stupňující se tendenci* (Koordona).

Rodina je *malá primární společenská skupina dvou a více osob, žijících spolu v jedné domácnosti, kteří jsou spojeni manželskými, pokrevními nebo adoptivními svazky* (Smutková, 2007).

Rodina úplná je *vytvářena dítětem/děťmi a oběma rodiči žijící ve společné domácnosti* (Smutková, 2007).

Rodina neúplná je *vytvářena dítětem/děťmi a jedním rodičem, který s ním/nimi žije ve společné domácnosti* (Smutková, 2007).

Agresor je *osoba způsobující domácí násilí.*

Oběť je *osoba ohrožená domácím násilím.*

Metody sběru dat a tvorba databáze

Pro získání informací jsem volila dotazníkovou formu. Myslím si, že tak získám potřebné informace od většího počtu respondentů. Dotazník jsem tvořila sama. V dotazníku je celkem 20 položek z toho je 5 informačního rázu. Srozumitelnost dotazníku jsem ověřovala na malém počtu věkově stejných respondentů, kteří však do výzkumu nebyli zahrnuti. V dotazníku jsem použila otázky otevřené, uzavřené a polouzavřené.

Otázky otevřené například:

Co si představujete pod pojmem domácí násilí?

Otázky uzavřené například:

Setkal/a jste se už někdy s domácím násilím?

- a) Ano
- b) Nevím, nedokážu posoudit
- c) Ne

Otázky polouzavřené například:

Věděl/a byste co dělat, kdybyste se setkal/a s domácím násilím osobně?

- a) Ano, uveďte jak.....
- b) Nevím
- c) Ne

8.4 Podmínky výzkumu

Rozhodla jsem se provést šetření na vybraných třech typech škol v Přerově, a to na jednom gymnáziu, dvou středních odborných školách a jednom odborném učilišti. Šetření proběhlo od prosince 2008 do ledna 2009.

Dotazníky jsem respondentům rozdávala osobně, vysvětlila jsem jim, co po nich budu chtít, jak mají postupovat a v případě jakýchkoliv nesrozumitelností se mě mohli zeptat.

Návratnost dotazníků byla 100 %.

Složení vzorku respondentů podle pohlaví, věku, typu školy a rodinného zázemí, uvádím v následujících tabulkách 1 – 5.

Tabulka 1: Složení vzorku respondentů podle pohlaví.

Pohlaví	Počet	%
Muž	69	49,3
Žena	71	50,7
Celkem	140	100,0

Tabulka 2: Složení vzorku respondentů podle věku.

Respondenti	Počet	%
17 let	17	12,1
18 let	83	59,3
19 let	37	26,4
20 let	3	2,1
Celkem	140	100,0

Tabulka 3: Složení vzorku respondentů podle typu školy.

Typ školy	Počet	%
Gymnázium J. Blahoslava	36	25,7
Střední pedagogická škola	36	25,7
Střední průmyslová škola	34	24,3
Střední škola technická	34	24,3
Celkem	140	100,0

Tabulka 4: Složení vzorku respondentů podle rodinného zázemí.

Rodinné zázemí	Počet	%
Z úplné rodiny	103	74,3
Z neúplné rodiny – žiji s matkou	25	17,1
Z neúplné rodiny – žiji s otcem	3	2,1
Jiná odpověď	9	6,4
Celkem	140	100,0

Jako jinou odpověď uvedli 3 studenti, tj. 2,1 %, že žijí s matkou a jejím přítelem. Ostatních 6 respondentů uvedlo, že žijí s matkou a nevlastním otcem, s matkou a babičkou, s tetou, sám, mám střídavou péči matka – otec a rodiče se rozvádějí, takže studentka ještě neví, s kým bude ve společné domácnosti žít.

9 FREKVENČNÍ A DISTRIBUČNÍ ANALÝZA ÚDAJŮ ZÍSKANÝCH VÝZKUMEM

Uspořádáno podle položek dotazníku

Hlavním sledovaným kritériem u vyhodnocování dotazníku byl typ škol. U vybraných položek jsem podle důležitosti volila i další kritérium a to:

- a) pohlaví – položky číslo 2, 4, 5, 7, 13 a 15
- b) rodinné zázemí – položka č. 3.

Položka č. 1: Zjišťovala jsem co si studenti představují pod pojmem domácí násilí. Byla to otevřená otázka, a tak jsem odpovědi sdružila do několika kategorií podle podobnosti.

V absolutním pořadí jsou výpovědi respondentů následující:

Fyzické nebo psychické násilí na dětech nebo mezi členy rodiny uvedlo 88 studentů, tj. 62,9 %,

Týrání dětí, nepřiměřená výchova nebo tělesné tresty uvedlo 15 studentů, tj. 10,7 %,

Omezování osobní svobody nebo práv dětí a členů rodiny uvedlo 15 studentů, tj. 10,7 %,

Fyzické týrání nějakého člena rodiny jiným členem rodiny uvedlo 8 studentů, tj. 5,7 %,

Vylévání zlosti rodičů na dítěti uvedli 4 studenti, tj. 2,9 %,

Sexuální zneužívání uvedli 2 studenti, tj. 1,4 %,

Násilí pod vlivem alkoholu nebo návykových látek uvedli 2 studenti, tj. 1,4 %,

Jen 6 studentů, tj. 4,3 %, nevedlo žádnou odpověď.

Tabulka 5: Pořadí výpovědí respondentů podle typu školy.

Odpovědi	Typy škol								Celkem	
	Gymnázium		SPg.Š		SPŠ		SŠT			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Fyzické nebo psychické násilí	23	63,9	22	64,7	24	66,7	19	55,9	88	62,9
Týrání dětí, nepřiměřená výchova a tělesné tresty	4	11,1	3	8,8	4	11,1	4	11,8	15	10,7
Omezování osobní svobody nebo práv	4	11,1	5	14,7	3	8,3	3	8,8	15	10,7
Fyzické týrání	2	5,6	2	5,9	0	0,0	4	11,8	8	5,7
Vylévání zlosti rodičů na dítěti	1	2,8	0	0,0	3	8,3	0	0,0	4	2,9
Sexuální zneužívání	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	5,9	2	1,4
Násilí pod vlivem alkoholu nebo náv. látek	0	0,0	0	0,0	1	2,8	1	2,9	2	1,4
Žádná odpověď	2	5,6	2	5,9	1	2,8	1	2,9	6	4,3
Celkem	36	100,0	34	100,0	36	100,0	34	100,0	140	100,0

Položka č. 2: Zjišťovala jsem jaké jsou podle studentů nejčastější formy domácího násilí. Ke čtyřem položkám měli přiřadit pořadí od nejčastějších forem po méně časté.

Celkové pořadí forem domácího násilí podle typu školy:

	Střední pedagogická škola:	Střední průmyslová škola:	Střední škola technická:
<i>Fyzické – 1.</i>	<i>Fyzické – 1.</i>	<i>Psychické – 1.</i>	<i>Fyzické – 1</i>
<i>Psychické – 2.</i>	<i>Psychické – 2.</i>	<i>Fyzické – 2.</i>	<i>Psychické – 2.</i>
<i>Sexuální – 3.</i>	<i>Sexuální – 3.</i>	<i>Sexuální – 3.</i>	<i>Sexuální – 3.</i>
<i>Ekonomické – 4.</i>	<i>Ekonomické – 4.</i>	<i>Ekonomické – 4.</i>	<i>Ekonomické – 4.</i>

Celkové pořadí forem domácího násilí podle pohlaví respondentů:

Ženy:

Fyzické – 1.

Psychické – 2.

Sexuální – 3.

Ekonomické – 4.

Muži:

Fyzické – 1.

Psychické – 2.

Sexuální – 3.

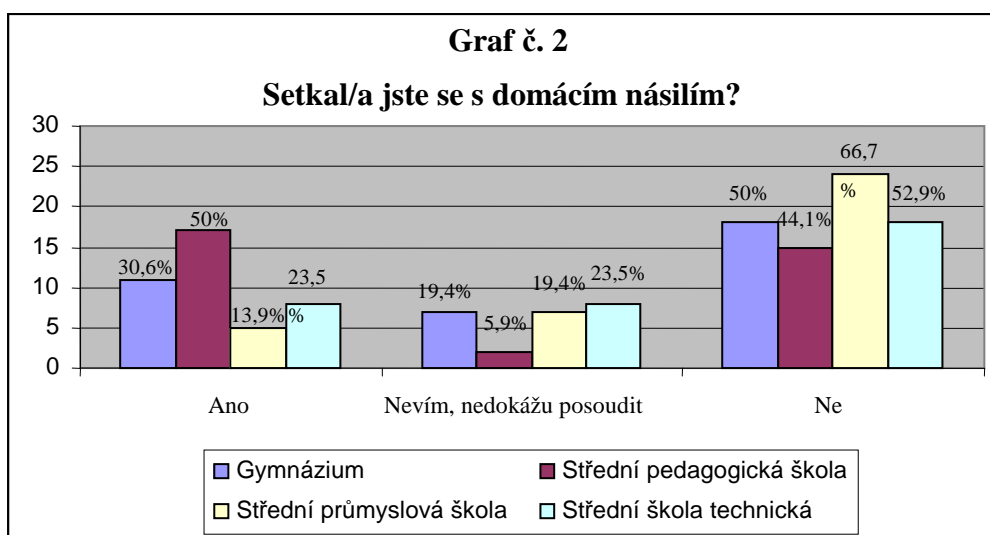
Ekonomické – 4.

Položka č. 3: Zjišťovala jsem, jestli se už někdy studenti setkali s domácím násilím.

Z tabulky 6 a grafu č.1 je patrné, že nejčastější odpovědí bylo, že studenti se s domácím násilím *nesetkali*. Takto odpovědělo 75 studentů, tj. 53,6 %. Naopak 41 studentů, tj. 29,3 %, odpovědělo, že se s domácím násilím *setkalo*. Odpověď *nevím* volilo 24 studentů, tj. 17,1 %.

Tabulka 6: Setkal/a jste se s domácím násilím?

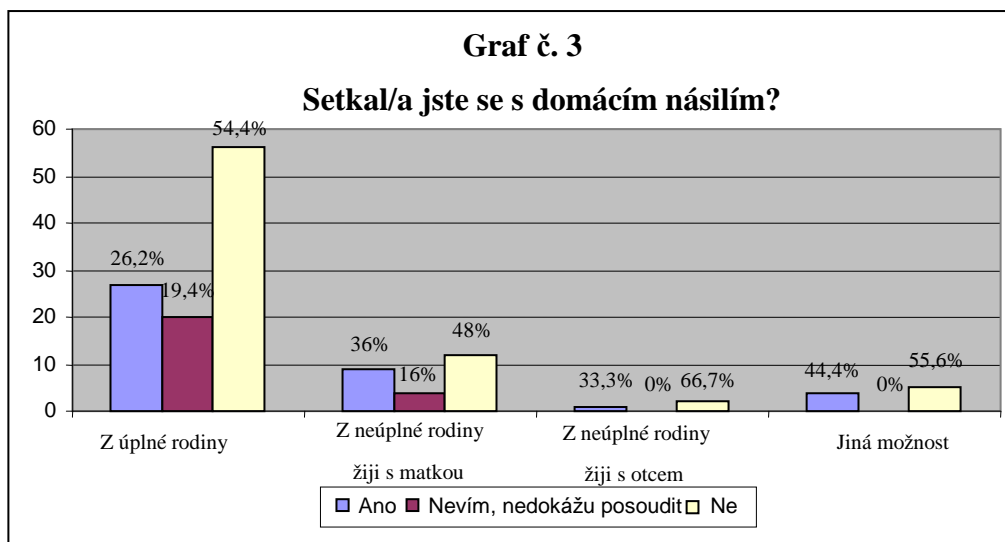
Odpovědi	Typy škol								Celkem	
	Gymnázium		SPg.Š		SPŠ		SŠT			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Ano	11	30,6	17	50,0	5	13,9	8	23,5	41	29,3
Nevím, nedokážu posoudit	7	19,4	2	5,9	7	19,4	8	23,5	24	17,1
Ne	18	50,0	15	44,1	24	66,7	18	52,9	75	53,6
Celkem	36	100,0	34	100,0	36	100,0	34	100,0	140	100,0

Z tabulky 7 a grafu č. 2, ve kterém porovnávám výsledky podle rodinného zázemí vyplývá, že z úplné rodiny se 27 studentů, tj. 26,2 % setkalo s domácím násilím, 20 studentů, tj. 19,4 % neví, zda se jednalo o domácí násilí a 56 studentů, tj. 54,4 % se s domácím násilím neseťkalo. Studenti z neúplné rodiny, kteří žijí jen s matkou se v 9 případech, tj. 36 % setkali s domácím násilím, 24 studentů, tj. 16 % neví, zda se jednalo o domácí násilí a 12 studentů, tj. 48 % se s domácím násilím neseťkalo. 2 studenti z neúplné rodiny, tj. 66,7 %, kteří žijí jen s otcem se neseťkali s domácím násilím a jeden student, tj. 33,3 % z takovéto rodiny, se setkal s domácím násilím. Jinou možnost uvedlo 9 studentů. 4 z nich, tj. 44,4 % uvedli, že se s domácím násilím setkali a naopak 5 studentů, tj. 55,6 % se s domácím násilím neseťkalo.

Tabulka 7: Setkal/a jste se s domácím násilím?

Odpovědi	Rodinné zázemí								Celkem	
	Z úplné rodiny		Z neúplné rodiny –žiji s matkou		Z neúplné rodiny –žiji s otcem		Jiná odpověď			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Ano	27	26,2	9	36,0	1	33,3	4	44,4	41	29,3
Nevím, nedokážu posoudit	20	19,4	4	16,0	0	0,0	0	0,0	24	17,1
Ne	56	54,4	12	48,0	2	66,7	5	55,6	75	53,6
Celkem	103	100,0	25	100,0	3	100,0	9	100,0	140	100,0

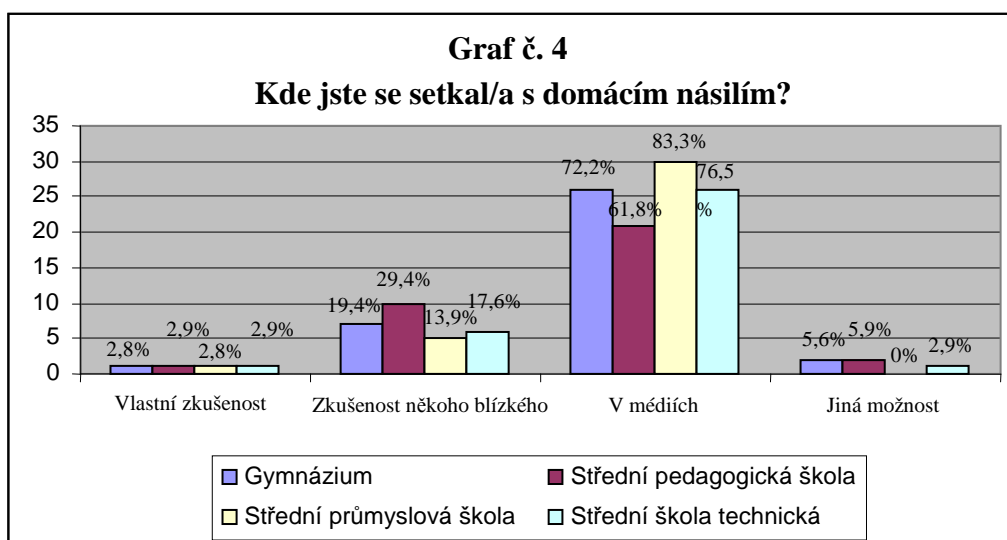

Položka č. 4: Zjišťovala jsem, pokud se už studenti setkali s domácím násilím, tak za jakých okolností to bylo.

Z tabulky 8 a grafu č. 3 vyplývá, že pokud už se studenti setkali s domácím násilím, tak to bylo *v médiích*. Tuto odpověď volilo 103 studentů, tj. 73,5 %. Jako druhou nejčastější odpověď uvádělo 28 studentů, tj. 20 %, *zkušenost někoho blízkého*. Vlastní zkušenost uvádějí 4 studenti, tj. 2,86 %. Jinou možnost uvedlo 5 studentů, tj. 3,6 %. Jakou *jinou možnost* uváděli 2 studenti zkušenost od sousedů, 1 studentka zkušenost od spolužačky ze ZŠ a další zkušenost z MŠ a 1 student uvedl, že se s domácím násilím setkal u svého kamaráda.

Tabulka 8: Kde jste se setkal/a s domácím násilím?

Odpovědi	Typy škol								Celkem	
	Gymnázium		SPg.Š		SPŠ		SŠT			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Vlastní zkušenost	1	2,8	1	2,9	1	2,8	1	2,9	4	2,9
Zkušenost někoho blízkého	7	19,4	10	29,4	5	13,9	6	17,6	28	20,0
V médiích	26	72,2	21	61,8	30	83,3	26	76,5	103	73,6
Jiná možnost	2	5,6	2	5,9	0	0,0	1	2,9	5	3,6
Celkem	36	100,0	34	100,0	36	100,0	34	100,0	140	100,0

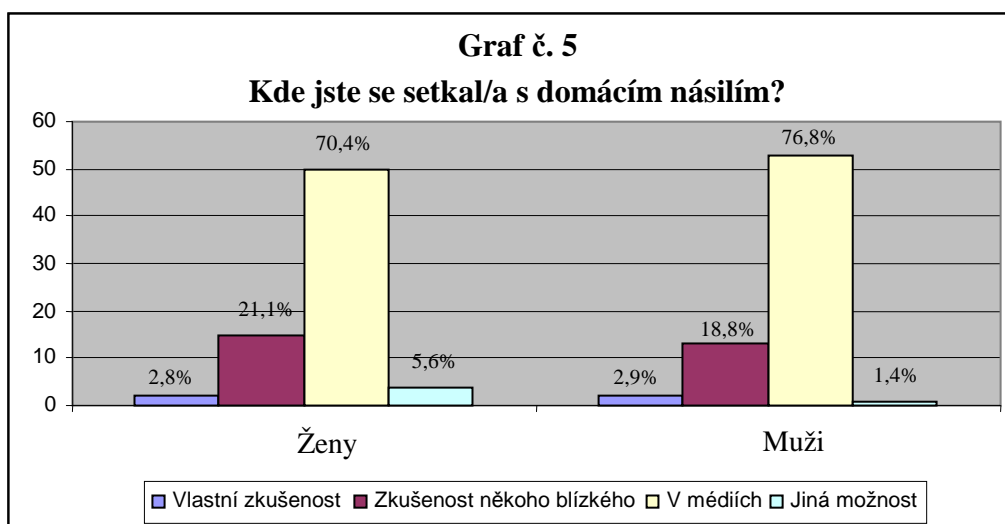

Z tabulky 9 a grafu č. 4 je patrné, že nejčastější odpovědí jak u žen tak u mužů bylo, že se s domácím násilím setkali v *médiích*. Tuto odpověď uvedlo 50 žen, tj. 70,4 % a 53 mužů, tj. 76,8 %. 15 žen, tj. 21,1 % a 13 mužů, tj. 18,8 % uvedlo *zkušenost někoho blízkého*.

2 ženy, tj. 2,8 % a 2 muži, tj. 2,9 % uvedli *vlastní zkušenost*. 4 studenti uvedli *jinou možnost*. Zde se vyskytovaly tyto odpovědi. 2 studentky uvedly, zkušenost od sousedů, jedna studentka zkušenost z MŠ, další zkušenost od spolužačky ze ZŠ. A jeden muž uvedl zkušenost kamaráda.

Tabulka 9: Kde jste se setkal/a s domácím násilím?

Odpovědi	Pohlaví				Celkem	
	Ženy		Muži			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Vlastní zkušenost	2	2,8	2	2,9	4	2,9
Zkušenost někoho blízkého	15	21,1	13	18,8	28	20,0
V médiích	50	70,4	53	76,8	103	73,6
Jiná možnost	4	5,6	1	1,4	5	3,6
Celkem	71	100,0	69	100,0	140	100,0

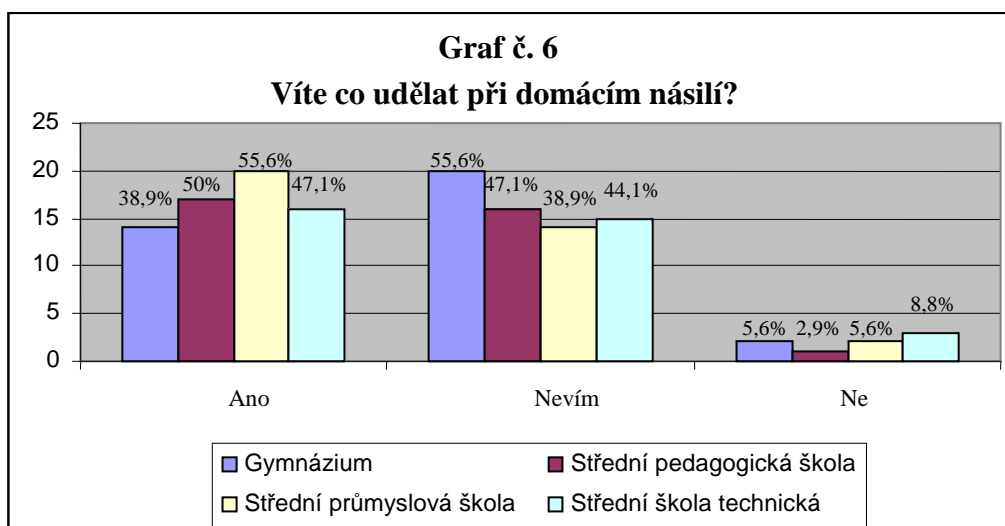
Položka č. 5: Zjišťovala jsem, jestli by studenti věděli co dělat v případě, kdyby se setkali s domácím násilím.

Z tabulky 10 a grafu č. 5 vyplývá, že nejčastěji uváděli studenti odpověď *ano*. Tuto odpověď uvedlo 67 studentů, tj. 47,9 %. U této odpovědi měli studenti také uvést i to, jak by domácí násilí řešili. Zde se vyskytovali tyto dopovědi: Zavolat na policii - 20 studentů, zavolat na linku bezpečí - 10 studentů, ohlásit na policii nebo úřad sociální péče - 8 studentů, vyřešil bych si to sám - 7 studentů, obrátit se na přátele nebo na někoho blízkého - 6 studentů, zavolat na policii nebo na linku bezpečí - 3 studenti, obrátit se na školu - 3 studenti, obrátit se na nějakého odborníka - 2 studenti, použití hrubé síly - 2 studenti, záleželo by na situaci - 2 studenti, zavolat na policii nebo říct někomu blízkému - 2 studenti, útěk z domova - 1 student.

Nevím uvedlo 65 studentů, tj. 46,4 % a *ne* uvedlo 8 studentů, tj. 5,7 %.

Tabulka 10: Víte co udělat při domácím násilí?

Odpovědi	Typy škol								Celkem	
	Gymnázium		SPg.Š		SPŠ		SŠT			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Ano	14	38,9	17	50,0	20	55,6	16	47,1	67	47,9
Nevím	20	55,6	16	47,1	14	38,9	15	44,1	65	46,4
Ne	2	5,6	1	2,9	2	5,6	3	8,8	8	5,7
Celkem	36	100,0	34	100,0	36	100,0	34	100,0	140	100,0

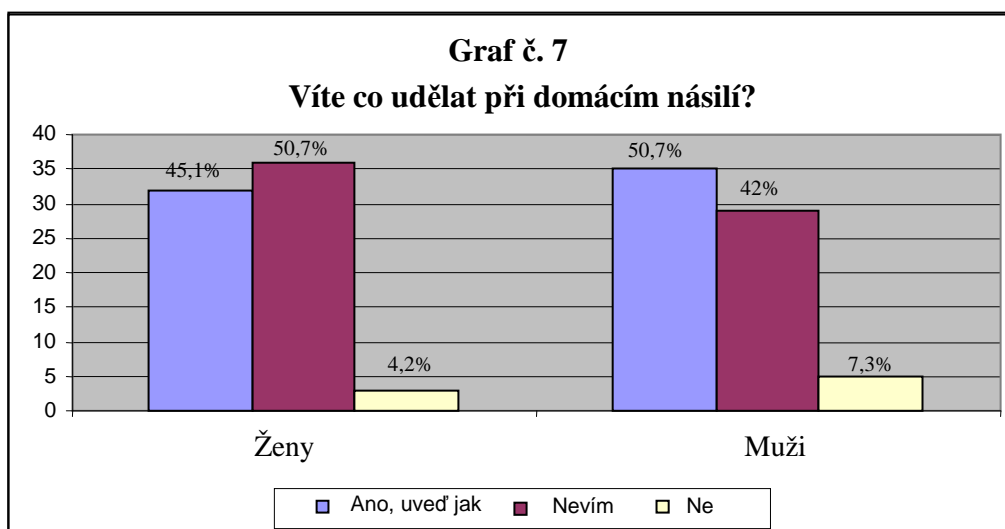

Z tabulky 11 a grafu č. 6 vyplývá, že by 32 žen, tj. 45,1 % a 35 mužů, tj. 50,7 % *vědělo, co udělat* při domácím násilím. Zde se mělo uvést i to, jak by situaci řešili. Vyskytovaly se tyto odpovědi: *U žen* převažovala odpověď zavolat na linku bezpečí – 8 studentek, obrátit se na přátele – 5 studentek, na policii – 5 studentek, zavolat na policii nebo na úřad sociální péče – 4 studentky, zavolat na policii nebo linku bezpečí – 3 studentky. Po dvou byly tyto zbývající odpovědi – obrátit se na odborníka, na školu, zavolat na policii, nebo říct někomu blízkému a 1 studentka uvedla, že by to ohlásila na úřad sociální péče. *U mužů* převažovala odpověď zavolat na policii – 15 studentů, vyřešil bych si to sám – 7 studentů, ohlásit na policii nebo úřad sociální péče – 4 studenti, po dvou byly uvedeny tyto odpovědi – záleželo by na situaci, použití hrubé síly, říci to přátelům, zavolat na linku důvěry a útěk z domova – 1 student.

Dále 36 žen, tj. 50,7 % a 29 mužů, tj. 42 % *neví, co by udělali* při domácím násilím. A jen 3 ženy, tj. 4,2 % a 5 mužů, tj. 7,3 %, *by si vůbec nevěděli rady*.

Tabulka 11: Víte co udělat při domácím násilí?

Odpovědi	Pohlaví				Celkem	
	Ženy		Muži			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Ano, uveď jak	32	45,1	35	50,7	67	47,9
Nevím	36	50,7	29	42,0	65	46,4
Ne	3	4,2	5	7,3	8	5,7
Celkem	71	100,0	69	100,0	140	100,0

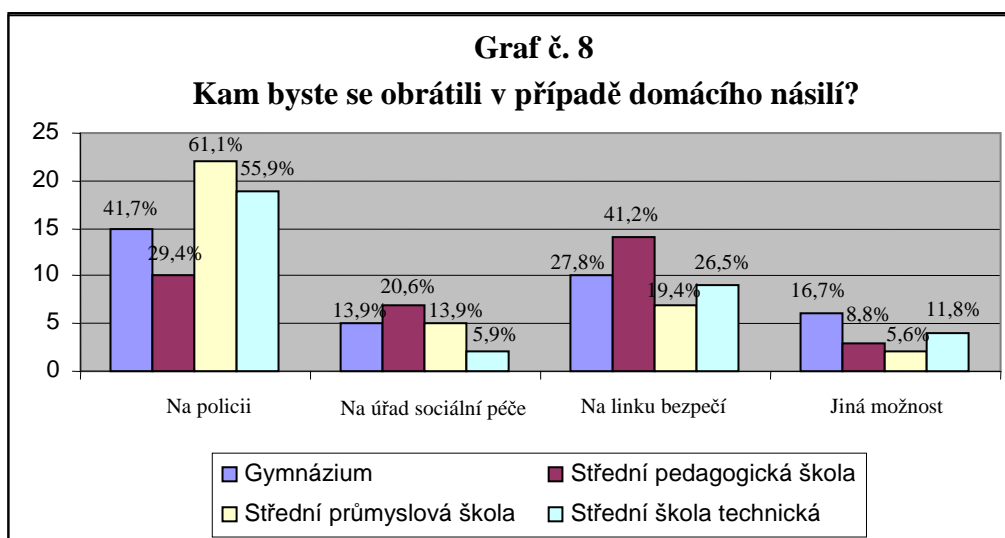

Položka č. 6: Zjišťovala jsem, kam by se studenti v případě domácího násilí obrátili.

Z tabulky 12 a grafu č. 7 je patrné, že nejčastěji by se studenti obrátili *na policii*. Tuto odpověď zvolilo 66 studentů, tj. 47,1 %. Další nejčastější odpověď, a to s celkovým počtem 40 odpovědí, tj. 28,6 %, bylo *zavolat na linku bezpečí*. *Na úřad sociální péče* by se obrátilo 19 studentů, tj. 13,6 %. *Jinou odpověď* uvedlo 15 studentů, tj. 10,7 %. Nejčastější odpověď byla, že by se studenti obrátili na přátele nebo rodinu a to 10 studentů, tj. 7,1 %. Mezi dalšími odpověďmi bylo – obrátil/a bych se na psychologa, na školu, na osobu velké síly, záleželo by na situaci a okolnostech – vždy po 1 odpovědi.

Tabulka 12: Kam byste se obrátili v případě domácího násilí?

Odpovědi	Název školy								Celkem	
	Gymnázium		SPg.Š		SPŠ		SŠT			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Na policii	15	41,7	10	29,4	22	61,1	19	55,9	66	47,1
Na úřad soc. péče	5	13,9	7	20,6	5	13,9	2	5,9	19	13,6
Na linku bezpečí	10	27,8	14	41,2	7	19,4	9	26,5	40	28,6
Jiná možnost	6	16,7	3	8,8	2	5,6	4	11,8	15	10,7
Celkem	36	100,0	34	100,0	36	100,0	34	100,0	140	100,0

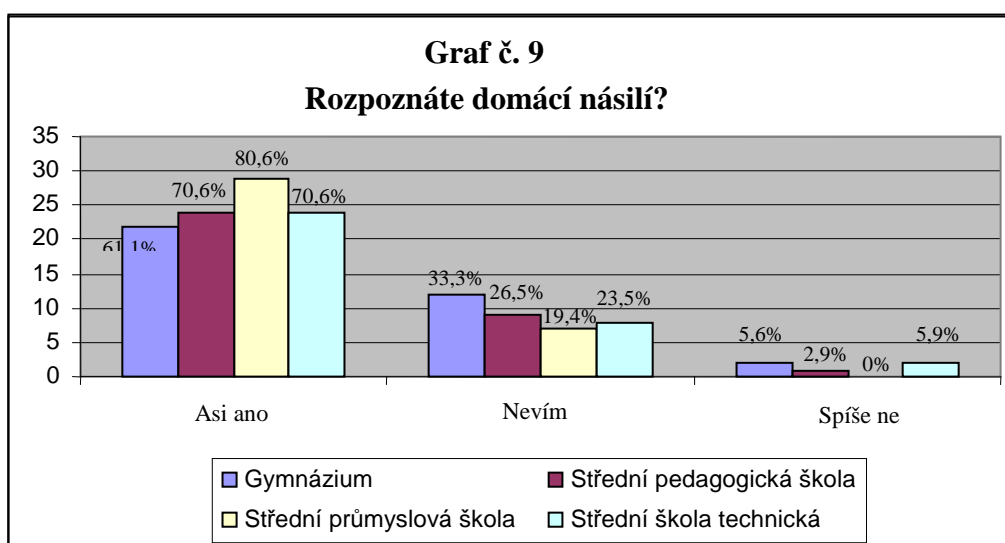

Položka č. 7: Zjišťovala jsem, zda by studenti rozpoznali domácí násilí.

Z tabulky 13 a grafu č. 8 vyplývá, že studenti nejčastěji uváděli, že by domácí násilí *nejspíše rozpoznali*. Tuto odpověď uvedlo 99 studentů, tj. 70,7 %. Dále studenti uváděli odpověď *nevím* a to celkem 36 studentů, tj. 25,7 %. Odpověď *ne* uvedlo 5 studentů, tj. 3,6 %.

Tabulka 13: Rozpoznáte domácí násilí?

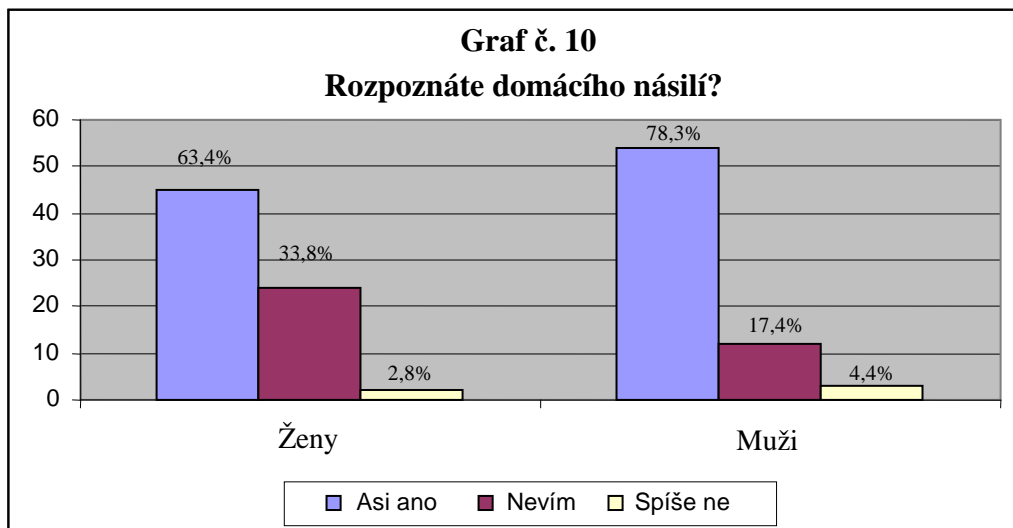
Odpovědi	Typy škol								Celkem	
	Gymnázium		SPg.Š		SPŠ		SŠT			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Asi ano	22	61,1	24	70,6	29	80,6	24	70,6	99	70,7
Nevím	12	33,3	9	26,5	7	19,4	8	23,5	36	25,7
Spíše ne	2	5,6	1	2,9	0	0,0	2	5,9	5	3,6
Celkem	36	100,0	34	100,0	36	100,0	34	100,0	140	100,0

Z tabulky 14 a grafu č. 9 je patrné, že 45 žen, tj. 63,4 % a 54 mužů, tj. 78,3 % odpovědělo, že by *asi rozpoznalo* domácí násilí. 24 žen, tj. 33,8 % a 12 mužů, tj. 17,4 % uvedlo odpověď *nevím*. A jen 2 ženy, tj. 2,8 % a 3 muži, tj. 4,4 % by *spíše nerozpoznali* domácí násilí

Tabulka 14: Rozpoznáte domácího násilí?

Odpovědi	Pohlaví				Celkem	
	Ženy		Muži			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Asi ano	45	63,4	54	78,3	99	70,7
Nevím	24	33,8	12	17,4	36	25,7
Spíše ne	2	2,8	3	4,4	5	3,6
Celkem	71	100,0	69	100,0	140	100,0

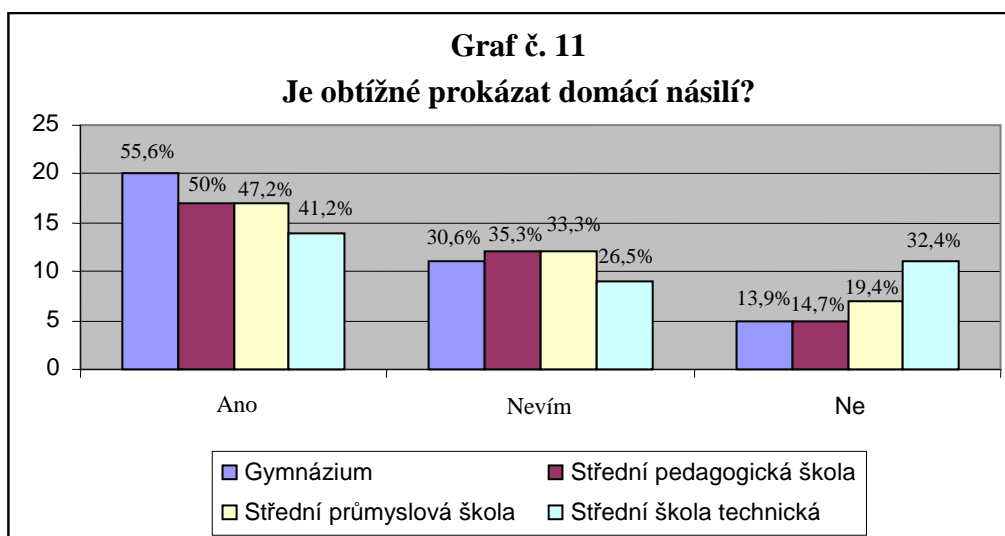
Položka č. 8: Zjišťovala jsem, jestli si studenti myslí, že domácí násilí je obtížně prokazatelné.

Z tabulky 15 a grafu č. 10 vyplývá nejčastější odpověď *ano*. Tuto odpověď zvolilo 68 studentů, tj. 48,6 %. U této odpovědi měli také studenti uvést proč si myslí, že je domácí násilí těžko prokazatelné. Nejčastěji, a to celkem 30 studentů uvedlo, že oběť má strach nebo si týrání nepřipouští, tj. 21,4 %. 13 studentů uvedlo, že nejsou svědci a nebo je jich málo, tj. 9,3 %. 10 studentů uvedlo, že domácí násilí je těžko prokazatelné zvláště u psychického násilí, tj. 7,1 %. Slovo proti slovu uvedlo 5 studentů, tj. 3,6 %. Další odpovědi byly vždy po 3 studentech a to tyran zapírá, že by týral, zastrašování oběti a strach z udání někoho blízkého, tj. 2,1 %. 1 student uved krytí násilníka, tj. 0,7 %.

Odpověď *nevím* uvedlo 44 studentů, tj. 31,4 % a odpověď *ne* 28 studentů, tj. 20 %.

Tabulka 15: Je obtížné prokázat domácí násilí?

Odpovědi	Typy škol								Celkem	
	Gymnázium		SPg.Š		SPŠ		SŠT			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Ano	20	55,6	17	50,0	17	47,2	14	41,2	68	48,6
Nevím	11	30,6	12	35,3	12	33,3	9	26,5	44	31,4
Ne	5	13,9	5	14,7	7	19,4	11	32,4	28	20,0
Celkem	36	100,0	34	100,0	36	100,0	34	100,0	140	100,0

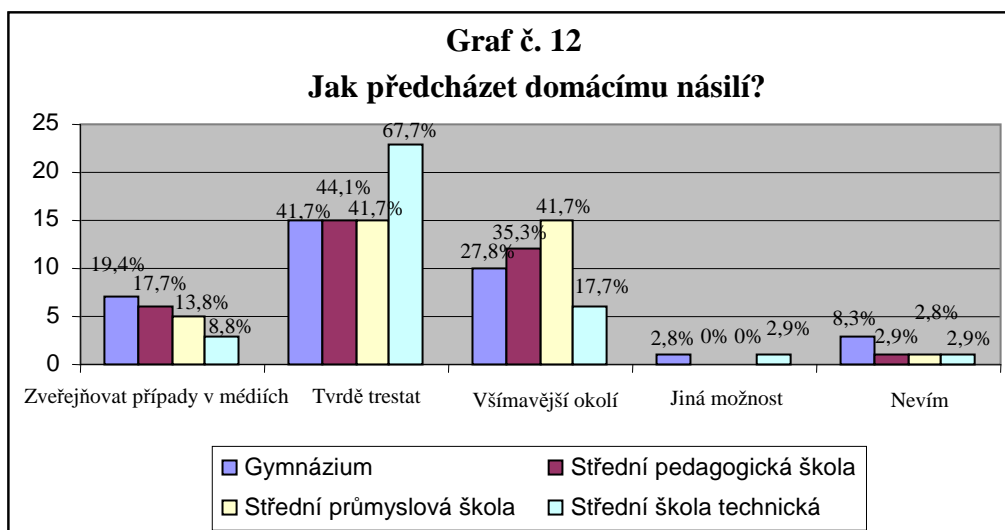

Položka č. 9: Zjišťovala jsem, jak by se dalo podle studentů předcházet domácímu násilí.

Z tabulky 16 a grafu č. 11 je patrná nejčastější odpověď, aby se tyto *případy tvrdě trestaly*, jak uvedlo 68 studentů, tj. 48,6 %. Druhá nejčastější odpověď byla, abychom měli *všímavější okolí*. Takto uvedlo 43 studentů, tj. 30,7 %. 21 studentů, tj. 15 % si myslí, že by se měly případy *zveřejňovat v médiích*. 6 studentů, tj. 4,3 % uvedlo odpověď *nevím*. 2 studenti, tj. 1,4 % uvedli *jinou odpověď*, kde měli také napsat jejich názor. V jednom případě byl uveden kurz sebeobrany a v druhém případě byla odpověď, že takovým to případům se nedá předcházet.

Tabulka 16: Jak předcházet domácímu násilí?

Odpovědi	Typy škol								Celkem	
	Gymnázium		SPg.Š		SPŠ		SŠT			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Zveřejňovat případy v médiích	7	19,4	6	17,7	5	13,8	3	8,8	21	15,0
Tvrdě trestat	15	41,7	15	44,1	15	41,7	23	67,7	68	48,6
Všímavější okolí	10	27,8	12	35,3	15	41,7	6	17,7	43	30,7
Jiná možnost	1	2,8	0	0,0	0	0,0	1	2,9	2	1,4
Nevím	3	8,3	1	2,9	1	2,8	1	2,9	6	4,3
Celkem	36	100,0	34	100,0	36	100,0	34	100,0	140	100,0

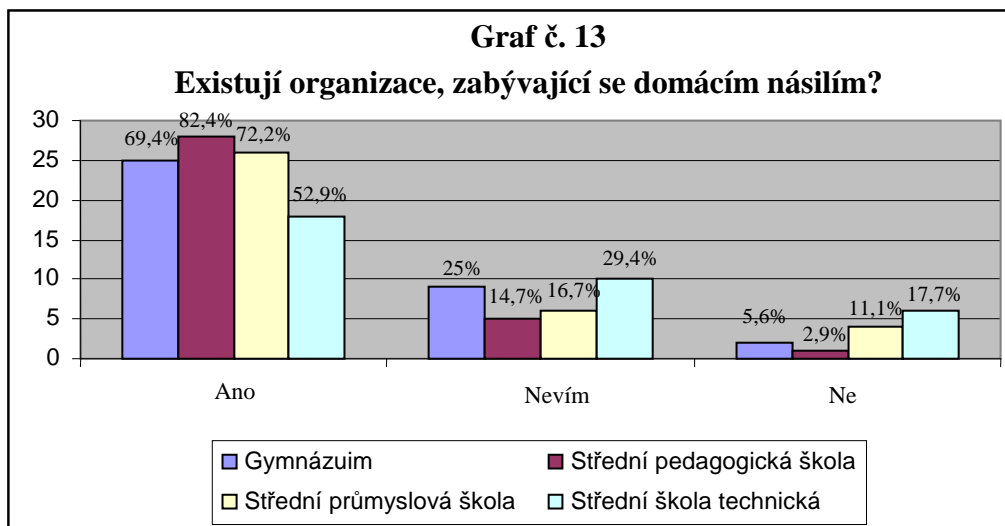

Položka č. 10: Zjišťovala jsem, zda si studenti myslí, že existují organizace, které se zabývají domácím násilím.

Z tabulky 17 a grafu č. 12 lze vyčíst, že nejčastější odpověď bylo *ano*. Takto odpovědělo 97 studentů, tj. 69,3 %. Odpověď *nevím* zvolilo 30 studentů, tj. 21,4 %. A odpověď *ne* uvedlo 13 studentů, tj. 9,3 %.

Tabulka 17: Existují organizace, zabývající se domácím násilím?

Odpovědi	Typy škol								Celkem	
	Gymnázium		SPg.Š		SPŠ		SŠT			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Ano	25	69,4	28	82,4	26	72,2	18	52,9	97	69,3
Nevím	9	25,0	5	14,7	6	16,7	10	29,4	30	21,4
Ne	2	5,6	1	2,9	4	11,1	6	17,7	13	9,3
Celkem	36	100,0	34	100,0	36	100,0	34	100,0	140	100,0

Položka č. 11: Zjišťovala jsem, jestli znají studenti nějakou organizaci nebo instituci, která se domácím násilím zabývá. A pokud ano měli uvést její název.

Na tuto otázku mi odpovědělo pouze 26 studentů, což si myslím, že je z celkového počtu 140 lidí hodně málo. Ale i tak, bylo celkově málo správných odpovědí. Vyskytovaly se zde i instituce, které se nezabývají domácím násilím.

Většinou jsem k této otázce měla napsáno, že vědí, že existuje nějaká organizace, ale že si na její název nevzpomenou.

Mezi odpovědi, které byly správné a pojily se s domácím násilím, patřily tyto instituce:

Linka Bezpečí – 12 studentů

Klokánek – 3 studenti

AVON - 3 studenti (jde o společnost věnující se zlepšení postavení žen ve společnosti)

Azylové domy – 1 student

Bílý kruh bezpečí – 1 student

Nadace Naše dítě – 1 student

UNICEF - 1 student

Mezi dalšími odpověďmi byly následující instituce:

Červený kříž – 1 student

Ministerstvo pro lidská práva – 1 student (jde o rezort vlády zabývající se lidskými právy a menšinami)

OMEP – 1 student (jde o světovou organizaci pro předškolní edukaci)

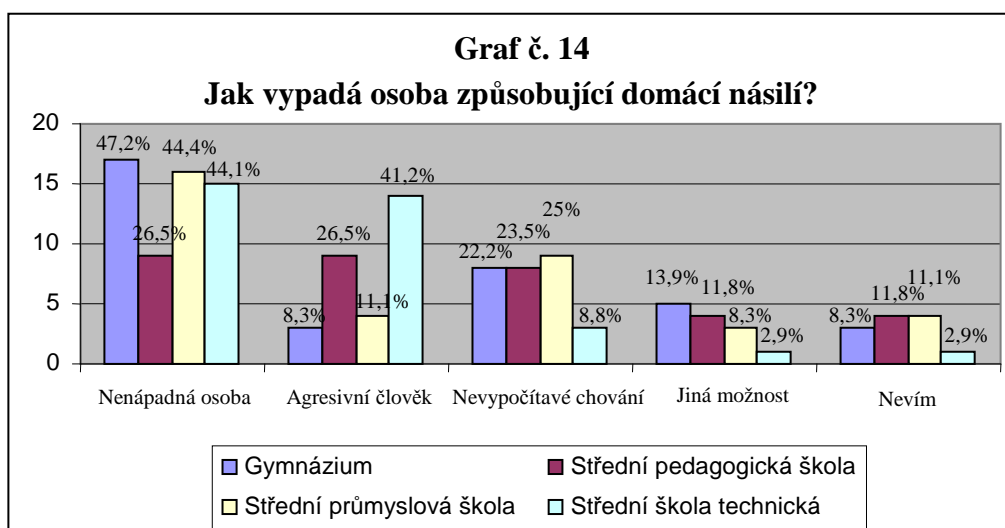
Policie ČR – 1 student

Položka č. 12: Zjišťovala jsem, jak podle studentů vypadá osoba způsobující domácí násilí.

Nejčastější odpověď dle tabulky 18 a grafu č. 13 byla, že osoba, které způsobuje domácí násilí, vypadá jako *nenápadná osoba, která se moc neprojevuje a na první pohled není na ní nic znát*. Odpověď zvolilo 57 studentů, tj. 40,7 %. Naopak 30 studentů, tj. 21,4 %, zvolilo odpověď, že je to *velmi agresivní a sprostý člověk*. 28 studentů, tj. 20 %, volilo že je to osoba, která se *chová nevypočítavě*. Jinou možnost uvedlo 13 studentů, tj. 9,3 %. Mezi jinou možností se objevily tyto charakteristiky: různé charakterové znaky (které respondenti nespecifikovali) uvedlo 11 studentů, tj. 7,7 %, 1 studentka uvedla psychickou poruchu a jeden student alkoholika.

Tabulka 18: Jak vypadá osoba způsobující domácí násilí?

Odpovědi	Typy škol								Celkem	
	Gymnázium		SPg.Š		SPŠ		SŠT			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Nenápadná osoba	17	47,2	9	26,5	16	44,4	15	44,1	57	40,7
Agresivní člověk	3	8,3	9	26,5	4	11,1	14	41,2	30	21,4
Nevypočítavé chování	8	22,2	8	23,5	9	25,0	3	8,8	28	20,0
Jiná možnost	5	13,9	4	11,8	3	8,3	1	2,9	13	9,3
Nevím	3	8,3	4	11,8	4	11,1	1	2,9	12	8,6
Celkem	36	100,0	34	100,0	36	100,0	34	100,0	140	100,0

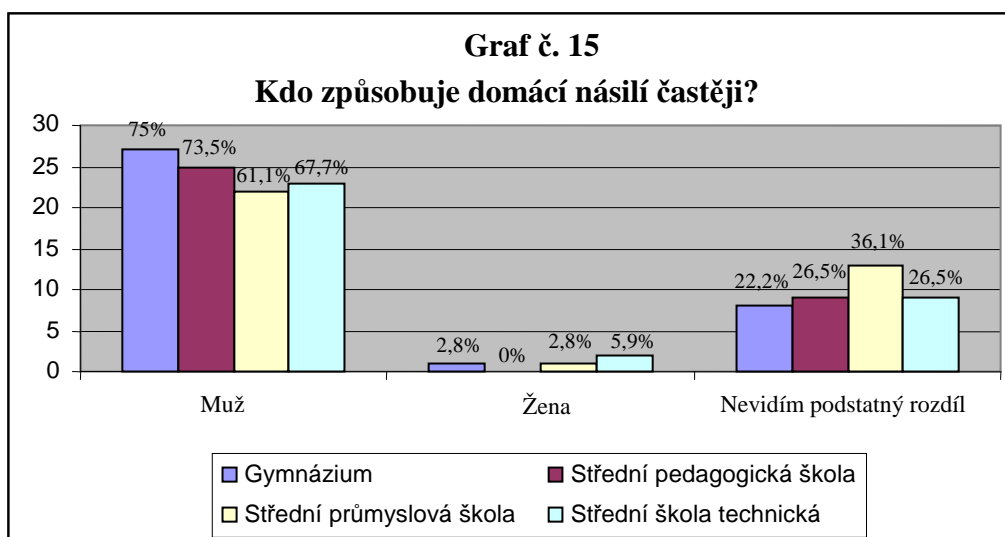

Položka č. 13: Zjišťovala jsem, kdo podle studentů způsobuje domácí násilí častěji.

Jak lze vyčíst z tabulky 19 a grafu č. 14, tak nejčastější odpovědí byl *muž*. 97 studentů, tj. 69,3 % volilo tuto odpověď. Na druhém místě byla odpověď, že studenti *nevidí podstatný rozdíl*, takto odpovědělo 39 studentů, tj. 27,9 %. 4 studenti, tj. 2,9 % odpověděli *žena*.

Tabulka 19: Kdo způsobuje domácí násilí častěji?

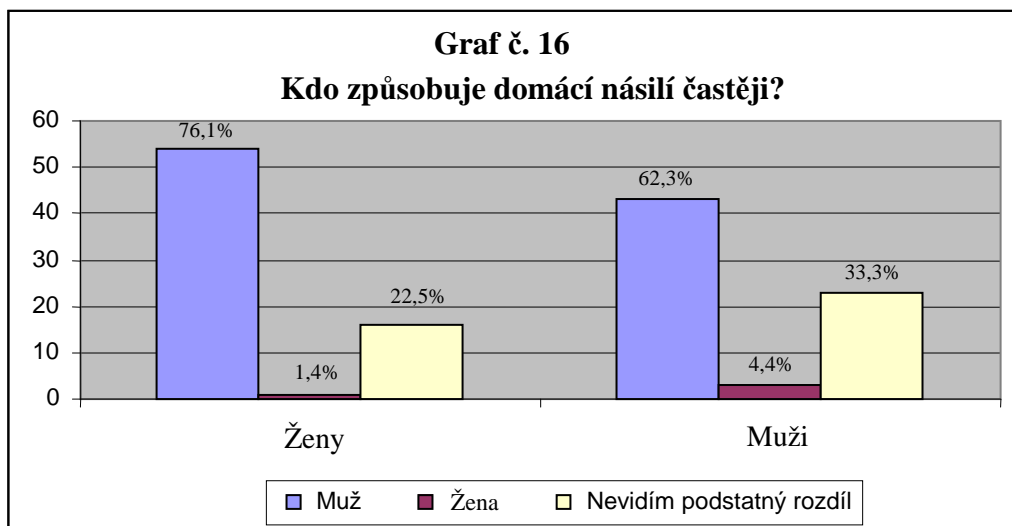
Odpovědi	Typy škol								Celkem	
	Gymnázium		SPg.Š		SPŠ		SŠT			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Muž	27	75,0	25	73,5	22	61,1	23	67,7	97	69,3
Žena	1	2,8	0	0,0	1	2,8	2	5,9	4	2,9
Nevidím podstatný rozdíl	8	22,2	9	26,5	13	36,1	9	26,5	39	27,9
Celkem	36	100,0	34	100,0	36	100,0	34	100,0	140	100,0

Z tabulky 20 a grafu č. 15 vyplývá, že nejčastější odpověď jak u žen, tak u mužů, na otázku, kdo častěji způsobuje domácí násilí, byla odpověď, že *muž*. Takto odpovědělo 54 žen, tj. 76,1 % a 43 mužů, tj. 62,3 %. *Ženu*, jako osobu způsobující domácí násilí, uvedla 1 žena, tj. 1,4 % a 3 muži, tj. 4,4 %. Odpověď, že *nevidí podstatný rozdíl* mezi tím, kdo způsobuje domácí násilí uvedlo 16 žen, tj. 22,5 % a 23 mužů, tj. 33,3 %.

Tabulka 20: Kdo způsobuje domácí násilí častěji?

Odpovědi	Pohlaví				Celkem	
	Ženy		Muži			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Muž	54	76,1	43	62,3	97	69,3
Žena	1	1,4	3	4,4	4	2,9
Nevidím podstatný rozdíl	16	22,5	23	33,3	39	27,9
Celkem	71	100,0	69	100,0	140	100,0

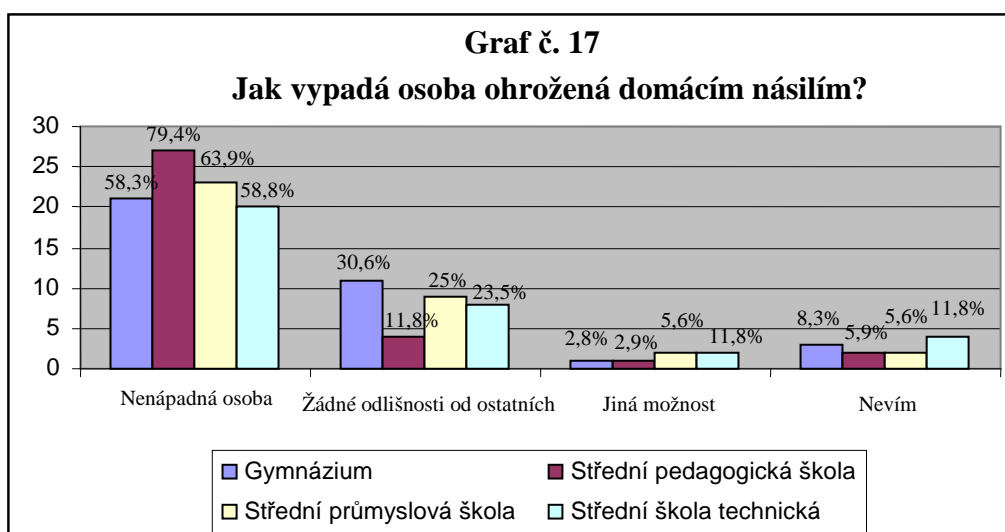

Položka č. 14: Zjišťovala jsem, jak podle studentů vypadá osoba ohrožená domácím násilím?

Z tabulky 21 a grafu č. 16 je patrné, jak odpovědělo 91 studentů, tj. 65 % , že osoba ohrožená domácím násilím je většinou *zamlklý, nenápadný a stydlivý člověk*. 32 studentů, tj. 22,9 % uvedlo, že je to člověk, který není nijak zvlášť odlišný od ostatních. Odpověď *nevím* volilo 11 studentů, tj. 7,9 % a *jinou možnost* uvedlo 6 studentů, tj. 4,3 %. Mezi jiné možnosti patřilo: jiné charakteristické znaky (které respondenti nespecifikovali), takto uvedlo 5 studentů a 1 student uvedl odpověď jak kdy.

Tabulka 21: Jak vypadá osoba ohrožená domácím násilím?

Odpovědi	Typy škol								Celkem	
	Gymnázium		SPg.Š		SPŠ		SŠT			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Nenápadná osoba	21	58,3	27	79,4	23	63,9	20	58,8	91	65,0
Žádné odlišnosti od ostatních	11	30,6	4	11,8	9	25,0	8	23,5	32	22,9
Jiná možnost	1	2,8	1	2,9	2	5,6	2	5,9	6	4,3
Nevím	3	8,3	2	5,9	2	5,6	4	11,8	11	7,9
Celkem	36	100,0	34	100,0	36	100,0	34	100,0	140	100,0

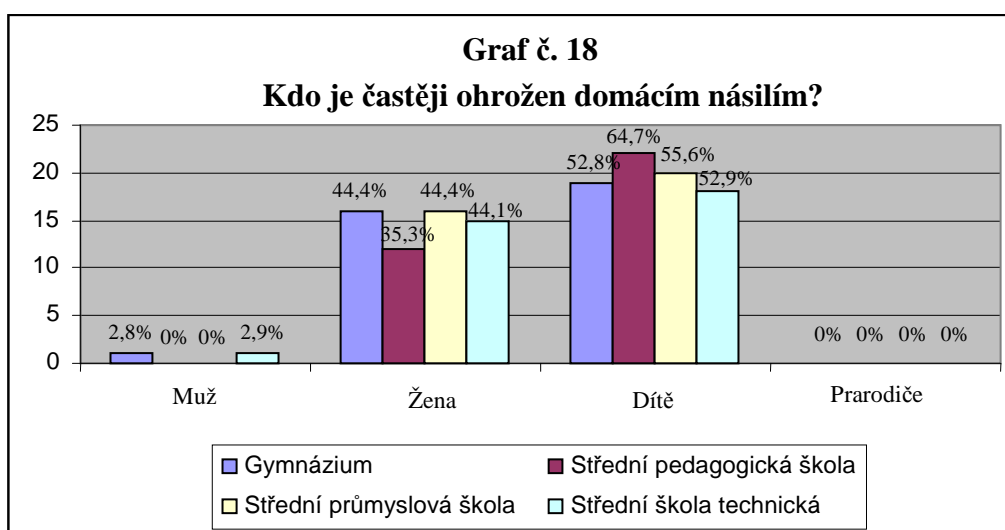

Položka č. 15: Zjišťovala jsem, kdo je podle studentů v roli osoby ohrožené domácím násilím častěji.

Nejčastější odpověď dle tabulky 22 a grafu č. 17 byla, že nejvíce ohroženou osobou domácím násilím je *dítě*, takto uvedlo 79 studentů, tj. 56,4 %. 59 studentů, tj. 42,1 % uvedlo jako druhou nejvíce ohroženou osobu *ženu, jako partnerku nebo manželku*. 2 studenti, tj. 1,4 % uvedli *muže - partnera nebo manžela*, jako nejvíce ohroženou osobu. *Prarodiče* neuvedl ani jediný student.

Tabulka 22: Kdo je častěji ohrožen domácím násilím?

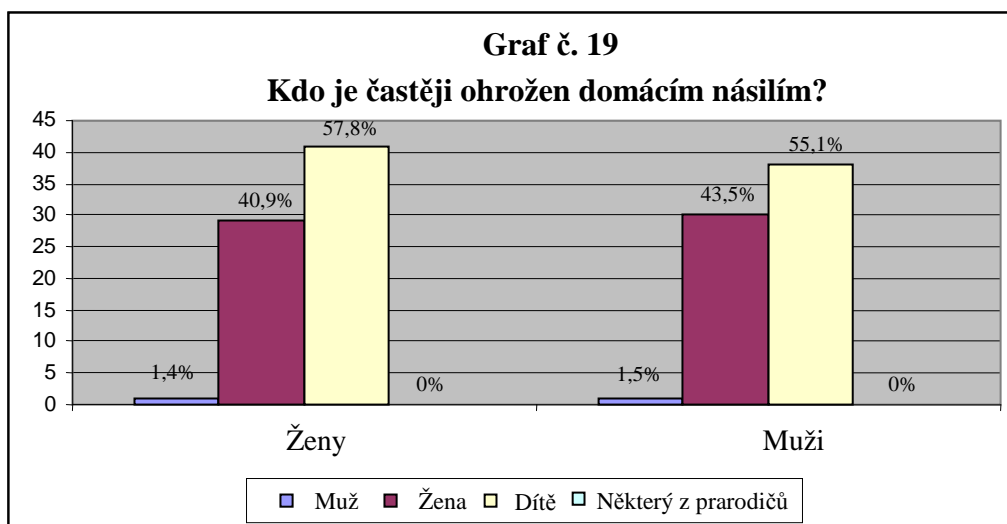
Odpovědi	Typy škol								Celkem	
	Gymnázium		SPg.Š		SPŠ		SŠT			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Muž	1	2,8	0	0,0	0	0,0	1	2,9	2	1,4
Žena	16	44,4	12	35,3	16	44,4	15	44,1	59	42,1
Dítě	19	52,8	22	64,7	20	55,6	18	52,9	79	56,4
Prarodiče	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Celkem	36	100,0	34	100,0	36	100,0	34	100,0	140	100,0

Z tabulky 23 a grafu č. 18 je patrné, že nejvíce ohroženou osobou domácím násilím je *dítě*. Tuto odpověď uvedlo 41 žen, tj. 57,8 % a 38 mužů, tj. 55,1 %. *Ženu* jako nejvíce ohroženou osobu uvedlo 29 žen, tj. 40,9 % a 30 mužů, tj. 43,5 %. 1 žena, tj. 1,4 % a 1 muž, tj. 1,5 % uvedli *muže*, jako nejvíce ohroženou osobu domácím násilím.

Tabulka 23: Kdo je častěji ohrožen domácím násilím?

Odpovědi	Pohlaví				Celkem	
	Ženy		Muži		abs.	%
	abs.	%	abs.	%		
Muž	1	1,4	1	1,5	2	1,4
Žena	29	40,9	30	43,5	59	42,1
Dítě	41	57,8	38	55,1	79	56,4
Některý z prarodičů	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Celkem	71	100,0	69	100,0	140	100,0

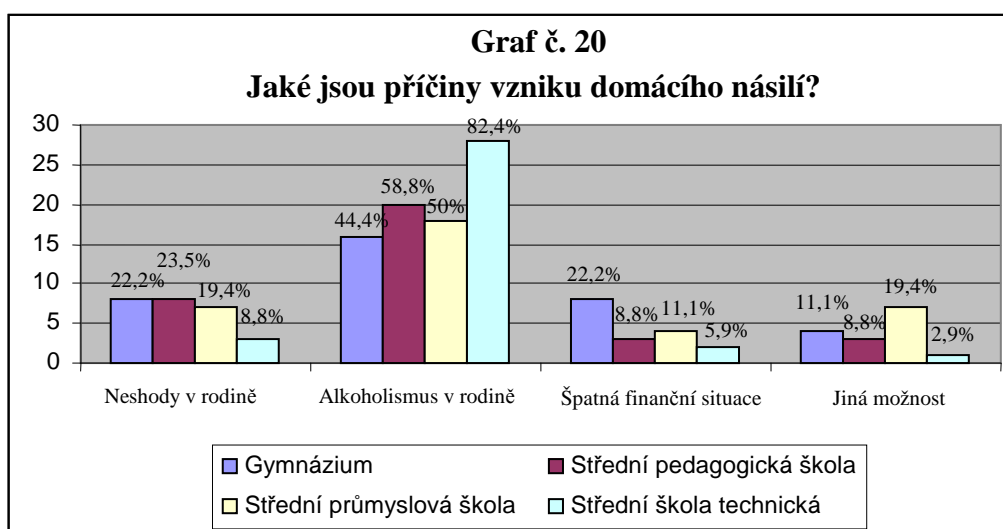

Položka č. 16: Zjišťovala jsem, z jakých příčin podle studentů vzniká domácí násilí.

Z tabulky 24 a grafu č. 19 vyplývá, že nejčastější příčina domácího násilí, podle 82 studentů, tj. 58,6 %, je *alkoholismus v rodině*. Další odpovědi jsou už poměrně vyrovnané. 26 studentů, tj. 18,6 % uvedlo jako příčinu *neshody v rodině*. *Špatnou finanční situaci* uvedlo 17 studentů, tj. 12,1 %. *A jinou možnost* 15 studentů, tj. 10,7 %. Mezi jinou možností bylo: 6 studentů uvedlo různé příčiny, 4 studenti uvedli psychicky narušeného jedince, 2 studenti žárlivost, 1 student náboženství a 1 student uvedl, že domácí násilí vzniká, když jeden z partnerů nedostane to co chce.

Tabulka 24: Jaké jsou příčiny vzniku domácího násilí?

Odpovědi	Typy škol								Celkem	
	Gymnázium		SPg.Š		SPŠ		SŠT			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Neshody v rodině	8	22,2	8	23,5	7	19,4	3	8,8	26	18,6
Alkoholismus v rodině	16	44,4	20	58,8	18	50,0	28	82,4	82	58,6
Špatná finanční situace	8	22,2	3	8,8	4	11,1	2	5,9	17	12,1
Jiná možnost	4	11,1	3	8,8	7	19,4	1	2,9	15	10,7
Celkem	36	100,0	34	100,0	36	100,0	34	100,0	140	100,0

10 VZTAHOVÁ ANALÝZA ÚDAJŮ ZÍSKANÝCH VÝZKUMEM

Potvrzení rozsahu platnosti stanovených hypotéz.

Hypotézy H1-H6 jsem testovala na základě výsledků prezentovaných v kapitole 9 Frekvenční a distribuční analýza.

Hypotéza H1: Studenti gymnázia jsou více informováni o tom, co je domácí násilí než studenti odborného učiliště.

Na základě výsledků získaných v položce č. 1 mohu konstatovat, že *hypotéza se nepotvrzuje*. Studenti obou škol, jsou podle výsledků v dotazníku informováni o tom, co je domácí násilí stejně. Studenti z obou škol mají dobrý přehled o tom, co je domácí násilí.

Hypotéza H2: S domácím násilím mají studenti častěji zkušenosti z médií než z vlastního života.

Na základě výsledků získaných v položce č. 4 mohu konstatovat, že *hypotéza se potvrzuje*.

Pouze 4 studenti, tj. 2,9 % se s domácím násilím setkali osobně. Kdežto 103 studentů, tj. 73,6 % (což si myslím, že je ze 140 respondentů poměrně hodně), se setkali s domácím násilím v médiích.

Hypotéza H3: Muži vědí, co udělat při domácím násilí více než ženy.

Na základě výsledků získaných v položce č. 5 mohu konstatovat, že *hypotéza se potvrzuje*. 45,1 % žen a 50,7 % mužů odpovědělo, že by věděli co dělat při domácím násilí. I když mezi výpověďmi mužů a žen jsou co do četnosti malé rozdíly.

Hypotéza H4: Studenti střední průmyslové školy souhlasí častěji s tím, že je domácí násilí těžko prokazatelné než studenti odborného učiliště.

Na základě výsledků získaných v položce č. 8 mohu konstatovat, že *hypotéza se potvrzuje*. 47,2 % studentů ze střední průmyslové školy a 41,1% studentů z odborného učiliště odpovědělo, že si myslí, že domácí násilí je těžko prokazatelné. Přestože mezi výpověďmi respondentů zkoumaných škol, jsou co do četnosti malé rozdíly.

Hypotéza H5: Ženy spatřují v roli násilné osoby muže častěji než ženu.

Na základě výsledků získaných v položce č. 13 mohu konstatovat, že *hypotéza se potvrzuje*. 76,1 % žen odpovědělo, že muž způsobuje domácí násilí častěji než žena. A pouze 1 žena, tj. 1,4 % odpověděla, že domácí násilí způsobuje častěji žena.

Hypotéza H6: Muži spatřují v roli násilné osoby muže častěji než ženu.

Na základě výsledků získaných v položce č. 13 mohu konstatovat, že *hypotéza se potvrzuje*. 62,3 % mužů uvedlo odpověď muž. Kdežto pouze 3 muži, tj. 4,4 % odpovědělo, že žena je častěji v roli násilné osoby.

11 ODPOVĚDI NA OTÁZKY FORMULOVANÉ V DÍLČÍCH CÍLECH

Výzkumem chci odpovědět na následující otázky:

1. **Jaká je informovanost žáků gymnázií, středních odborných škol a odborného učiliště v Přerově na domácí násilí?**

Z šetření vyplývá, že studenti gymnázia, středních odborných škol a odborného učiliště jsou celkem dobře informováni o domácím násilí. Mají přehled o tom co je domácí násilí, kam by se v případě domácího násilí obrátili nebo co by dělali, kdyby se s domácím násilím setkali. Jediné co jim dělo problémy, byla otázka č. 11, kde jsem se ptala, jestli vědí zda existuje nějaká organizace, která se zabývá domácím násilím a pokud ano tak měli uvést i její název. Zde mi odpovědělo pouze 26 studentů. A to ještě někteří uvedli organizace, které s domácím násilím přímo nesouvisí. Několikrát bylo odpovězeno, že vědí, že existuje nějaká organizace, ale že si na název nevzpomenou. V tomto ohledu si myslím, že by se měly organizace více zviditelnit nebo dávat na ně nějakou reklamu. Myslím si, že kdyby se ohrožené ženy nebo děti obrátily na nějakou organizaci, že by jim pomohla. Předpokládala jsem, že si vzpomenou alespoň na nejznámější instituci a to na Linku bezpečí. O té se myslím mohou dozvědět i ve školách.

2. **Jaké jsou názory žáků gymnázií, středních odborných škol a odborného učiliště v Přerově na domácí násilí?**

Názory žáků na domácí násilí byly ve všech případech negativní. Kolikrát se mi vyskytla u nějaké odpovědi i taková vsuvka, že je to špatné, že by se proti tomu mělo něco udělat. Při polouzavřených otázkách vždy doplňovali i dobré odpovědi. Nevyskytl se ani jediný student, který by se stavěl k domácímu násilí neutrální nebo pozitivně. A to si myslím, že je velice dobře.

3. **Jaké jsou rozdíly v informovanosti studentů gymnázia, středních odborných škol a odborného učiliště v Přerově na domácí násilí?**

Předpokládala jsem, že budou rozdíly v informovanosti o domácím násilí mezi studenty gymnázia, středních odborných škol a odborného učiliště. Ale na základě šetření mohu konstatovat, že žádné velké rozdíly nebyly. I když se někde drobné difference v odpovědích

vyskytly. Všichni odpovídali poměrně vyrovnaně na otázky, které jim byly položeny v dotazníku. Takže si myslím, že škola nemá až takový vliv na názory nebo na informovanost ohledně domácí násilí. Informace získávají studenti hlavně z okolí nebo z médií, ve kterých je domácí násilí v poslední době hodně rozšířené téma.

4. U vybraných otázek (ot. č. 2, s. 49, ot. č. 4, s. 53, ot. č. 5, s. 55, ot. č. 7, s. 58, ot. č. 13, s. 65, ot. č. 15, s. 68) zjistit, jaké jsou rozdíly v informovanosti a názorech na domácí násilí u žen a u mužů?

Na základě šetření jsem došla k závěru, že žádné podstatné rozdíly v informovanosti ohledně domácího násilí, mezi muži a ženami nevzešly. Ženy i muži měli vesměs stejné názory na domácí násilí. Například u otázky, kde jsem se ptala, kdo je v roli osoby způsobující domácí násilí častěji, mě velice překvapili muži, kteří nedávali do odpovědí jen to, že nevidí podstatný rozdíl mezi mužem a ženou, ale označovali i samotné muže, jako pachatele domácího násilí. Kdyžto ženu jako násilníka uvedli pouze 3 muži.

ZÁVĚR

V poslední době je domácímu násilí věnováno stále více pozornosti. Přesto se, ale domácí násilí podle mého vyskytuje ve velkém množství. I když jak vyplývá z grafu na straně 24, tak se násilí na dětech v posledních čtyřech letech snížilo, sice jen o několik set případů, ale i to je podle mého mínění úspěch. Největší přínos má zřejmě odtabuizování tohoto problému. Lidé se čím dál více o domácím násilí dozvídají, zejména prostřednictvím médií.

Cílem mé práce bylo seznámit se s odbornou literaturou, právními normami, řešením domácího násilí, jeho prevencí a terapií. Dále také zjistit jak jsou na tom s informovaností o domácím násilí studenti vybraných Přerovských škol a jaký je mezi nimi rozdíl. Také jsem u některých vybraných otázek zjišťovala, jaké jsou rozdíly v informovanosti mezi pohlavím a rodinným zázemím. Po zpracování výsledků jsem došla k závěru, že ani typ školy, ani pohlaví, ani rodinné zázemí nehrají roli v informovanosti o domácím násilí. Pokud se někdo o toto téma zajímá, tak si o něm informace opatří. Většinu informací získáváme zejména z médií.

Při provádění výzkumu se nevyskytly žádné vážné komplikace. Všechny vybrané školy mi vyšly vstříc, učitelé a žáci byli ke mně laskaví. Proto jsem ráda, že výsledky mého výzkumu mohu školám poskytnout a budou jim sloužit jako zpětná vazba o tom, jak jsou jejich žáci informováni, též i v porovnání s jinými školami. Podle mého zjištění mohou být zkoumané školy spokojeny, protože dosažené výsledky jsou vyrovnané.

Díky mé bakalářské práci jsem měla možnost obohatit své vědomosti o domácím násilí. Přineslo mi to ještě větší vhled do této problematiky. Zjistila jsem, že je potřeba něco proti tomu dělat, je zapotřebí stále více vzdělávání pro lidi, kteří pracují s oběťmi domácího násilí, ale také pro všechny lidi, abychom se v co největší míře zbavil svět domácího násilí. Téma mé bakalářské práce mě také přimělo navštívit XIX. odbornou konferenci na téma Domácí násilí na dětech, partnerech a seniorech, kterou pořádala společnost sociálních pracovníků v ČR. Tato konference se konala v Pardubicích a trvala tři dny. V průběhu konference jsem se na toto téma dozvěděla neskutečně mnoho informací od předních odborníků a obdržela jsem zajímavé publikace, které pro mě byly velkým přínosem zejména v teoretické části bakalářské práce. Této problematice bych se chtěla v průběhu mého života profesně věnovat.

Svou bakalářskou práci uzavírám těmito náměty a doporučeními pro teorii a praxi.

Teorie by měla více rozpracovat terapii domácího násilí.

Odborníci by měli nadále vydávat různé publikace, brožurky, aby lidé byli více informováni.

Praxe by se měla více věnovat informovaností občanů.

Co nejvíce by se měly propagovat různé instituce zabývající se domácím násilím.

V praxi jde o to, aby lidé byli s domácím násilím seznámeni, uměli domácí násilí včas rozpoznat a řešit.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografické publikace

- [1] BEDNÁŘOVÁ, Z.; MACKOVÁ, K.; PROKEŠOVÁ, H. *Studijní materiál o problematice domácího násilí pro pracovníce a pracovníky orgánů sociálně – právní ochrany dětí*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí a Psychosociální centrum Acorus, 2006. ISBN 80-86878-50-3.
- [2] BENTOVIM, A. *Týrání a sexuální zneužívání v rodinách*. Praha: Grada, 1998. ISBN 80-7169-629-3.
- [3] DAVID, R. *Práva dítěte*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 1999. ISBN 80-7182-076-8.
- [4] DUNOVSKÝ, J.; DYTRYCH, Z.; MATĚJČEK, J. a kol. *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. Praha: Grada Avicenum, 1995. ISBN 80-7169-192-5.
- [5] GJURIČOVÁ, Š.; KOCOURKOVÁ J.; KOUTEK J. *Podoby násilí v rodině*. Praha: Vyšehrad, 2000. ISBN 80-7021-416-3.
- [6] HAŠKOVCOVÁ, H. *Manuálek o násilí*. Brno: Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2004. ISBN 80-7013-397-X.
- [7] CHRÁSTKA, M. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
- [8] JANOVSKEÝ, J. *Janusz Korczak. Lékař, pedagog, spisovatel*. Praha: SPN, 1986.
- [9] PÖTHE, P. *Dítě v ohrožení*. Praha: G plus G, 1999. ISBN 80-86103-21-8.
- [10] *Rodinné právo. ÚZ Úplné Znění*. Ostrava – Hrabůvka: Sagit, o.s., 2008.
- [11] SMUTKOVÁ, L. *Sociální práce s rodinou*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. ISBN 978-80-7041-069-1.
- [12] ŠPECIÁNOVÁ, Š. *Ochrana týraného a zneužívaného dítěte*. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-86131-44-0.
- [13] VYKOPALOVÁ, H. *Sociálně patologické jevy v současné společnosti*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. ISBN 80-244-0337-4.
- [14] VYHNÁLKOVÁ, L. *Domácí násilí v kostce*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2003.
- [15] VANÍČKOVÁ, E. a kol. *Národní strategie prevence násilí na dětech v ČR na období 2008-2018*. Praha: Úřad vlády ČR, rok neuveden.

[16] VANÍČKOVÁ, E. a kol. *Sexuální násilí na dětech*. Praha: Portál, 1999.

ISBN 80-7178-286-6.

[17] WEISS, P. a kol. *Sexuální zneužívání dětí*. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0929-5.

Internetové zdroje:

[18] Koordona. *Co je domácí násilí* [online]. [cit. 2009-03-16] dostupné z WWW:

<<http://www.koordona.cz/domaci-nasili/obecne/1-co-je-domaci-nasili.html>>

[19] Epravo. *Soudní rozhodnutí* [online]. [cit. 2009-04-05] dostupné z WWW:

<<http://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/ochranna-vychova-a-ustavni-vychova-55037.html>>

[20] Zakony. Ic. *Trestní zákon č.140/1961 Sb.* [online]. [cit. 2009-04-06] dostupné

z WWW: <<http://zakony.ic.cz/trestni-zakon/>>

[21] Zakony. Ic. *Trestní řád zákon č.141/1961 Sb.* [online]. [cit. 2009-04-06] dostupné

z WWW: <<http://zakony.ic.cz/trestni-rad/tr1.html#cast1>>

[22] Ministerstvo vnitra ČR. *Bezpečnost a prevence* [online]. [cit. 2009-04-05] dostupné

z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/kriminalita.aspx?q=Y2hudW09NA%3D%3D>>

[23] Bílý kruh bezpečí. *O nás* [online]. [cit. 2009-04-09] dostupné z WWW:

<<http://www.bkb.cz/index.php>>

[24] Bílý kruh bezpečí. *Základní principy činnosti* [online]. [cit. 2009-04-09] dostupné

z WWW:

<http://www.bkb.cz/redaction.php?action=showRedaction&id_categoryNode=243>

[25] Dona Linka. *Základní informace* [online]. [cit. 2009-04-09] dostupné z WWW:

<http://www.donalinka.cz/redaction.php?action=showRedaction&id_categoryNode=348>

[26] Fond ohrožených dětí. *Hlavní směry činnosti* [online]. [cit. 2009-04-09] dostupné

z WWW: <<http://www.fod.cz/>>

[27] Nadace naše dítě. *Historie* [online]. [cit. 2009-04-09] dostupné z WWW:

<<http://www.nasedite.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=180>>

[28] Nadace naše dítě. *Poslání nadace* [online]. [cit. 2009-04-09] dostupné z WWW:

<<http://www.nasedite.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=177>>

[29] UNICEF. *Co je UNICEF* [online]. [cit. 2009-04-10] dostupné z WWW:

<<http://www.unicef.cz/index.php?pg=2&id=22&zp=1>>

[30] DCI CZ. *Kdo jsme* [online]. [cit. 2009-04-10] dostupné z WWW:

<http://dcicz.org/section.php?sectname=uvod&subsect=dcicz&view=dalsi_informace>

Vybrané právní předpisy:

Ženevská deklarace dětských práv (1924)

Deklarace práv dítěte. New York: OSN, 1959.

Úmluva o právech dítěte. Sdělení FMZV č. 104/1991 Sb., o přijetí Úmluvy o právech dítěte.

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

Trestní zákon č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Trestní řád zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
MŠ	Mateřská škola
OSN	Organizace spojených národů
OSPOD	Orgán sociálně právní ochrany dětí
WHO	Světová zdravotnická organizace
SPg.Š	Střední pedagogická škola
SPŠ	Střední průmyslová škola
SŠT	Střední škola technická
ZŠ	Základní škola

SEZNAM GRAFŮ

Graf č.1 Násilná a mravnostní kriminalita páchaná na dětech – počty trestných činů.....	24
Graf č. 2 Setkal/a jste se s domácím násilím?.....	50
Graf č. 3 Setkal/a jste se s domácím násilím?.....	51
Graf č. 4 Kde jste se setkal/a s domácím násilím?.....	52
Graf č. 5 Kde jste se setkal/a s domácím násilím?.....	53
Graf č. 6 Víte co udělat při domácím násilím?.....	54
Graf č. 7 Víte co udělat při domácím násilím?.....	55
Graf č. 8 Kam byste se obrátili v případě domácího násilí?.....	56
Graf č. 9 Rozpoznáte domácí násilí?.....	57
Graf č. 10 Rozpoznáte domácí násilí?.....	58
Graf č. 11 Je obtížné rozpoznat domácí násilí?.....	59
Graf č. 12 Jak předcházet domácímu násilí?.....	60
Graf č. 13 Existují organizace, zabývající se domácím násilím?.....	61
Graf č. 14 Jak vypadá osoba způsobující domácí násilí?.....	63
Graf č. 15 Kdo způsobuje domácí násilí častěji?.....	64
Graf č. 16 Kdo způsobuje domácí násilí častěji?.....	65
Graf č. 17 Jak vypadá osoba ohrožená domácím násilím?.....	66
Graf č. 18 Kdo je častěji ohrožen domácím násilím?.....	67
Graf č. 19 Kdo je častěji ohrožen domácím násilím?.....	68
Graf č. 20 Jaké jsou příčiny vzniku domácího násilí?.....	69

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Složení vzorku respondentů podle pohlaví.....	45
Tabulka 2: Složení vzorku respondentů podle věku.....	45
Tabulka 3: Složení vzorku respondentů podle typu školy.....	45
Tabulka 4: Složení vzorku respondentů podle rodinného zázemí.....	46
Tabulka 5: Pořadí výpovědí respondentů podle typu školy.....	48
Tabulka 6: Setkal/a jste se s domácím násilím?	50
Tabulka 7: Setkal/a jste se s domácím násilím?	51
Tabulka 8: Kde jste se setkal/a s domácím násilím?	52
Tabulka 9: Kde jste se setkal/a s domácím násilím?	53
Tabulka 10: Víte co udělat při domácím násilí?	54
Tabulka 11: Víte co udělat při domácím násilí?	55
Tabulka 12: Kam byste se obrátili v případě domácího násilí?	56
Tabulka 13: Rozpoznáte domácí násilí?	57
Tabulka 14: Rozpoznáte domácího násilí?	58
Tabulka 15: Je obtížné prokázat domácí násilí?	59
Tabulka 16: Jak předcházet domácímu násilí?	60
Tabulka 17: Existují organizace, zabývající se domácím násilím?	61
Tabulka 18: Jak vypadá osoba způsobující domácí násilí?	63
Tabulka 19: Kdo způsobuje domácí násilí častěji?.....	64
Tabulka 20: Kdo způsobuje domácí násilí častěji?.....	65
Tabulka 21: Jak vypadá osoba ohrožená domácím násilím?	66
Tabulka 22: Kdo je častěji ohrožen domácím násilím?	67
Tabulka 23: Kdo je častěji ohrožen domácím násilím?	68
Tabulka 24: Jaké jsou příčiny vzniku domácího násilí?	69

SEZNAM PŘÍLOH

P I: Dotazník

Dotazník

Vážená studentko, Vážený studente,

Prosím Vás o vyplnění anonymního dotazníku. Jsem studentka Fakulty humanitních studií na Univerzitě T. Bati ve Zlíně. Tento dotazník je součástí bakalářské práce na téma Domácí násilí na dětech.

Za ochotu a vyplnění dotazníku Vám děkuji.

Veronika Görögová

1. Co si představujete pod pojmem domácí násilí?

.....
.....

2. Jaké formy domácího násilí jsou nejčastější? (označte pořadí)

a) Psychické	☐
b) Fyzické	☐
c) Sexuální	☐
d) Ekonomické	☐
e) Jiná možnost, uveďte.....	☐

3. Setkal/a jste se už někdy s domácím násilím?

- a) Ano
- b) Nevím, nedokážu posoudit
- c) Ne

4. Pokud jste se setkal/a s nějakým případem domácího násilí, tak za jakých okolností to bylo?

- a) Vlastní zkušenost
- b) Zkušenost někoho blízkého
- c) V médiích
- d) Jiná možnost, uveďte.....

5. Věděl/a byste co dělat, kdybyste se setkal/a s domácím násilím osobně?

- a) Ano, uveďte jak.....
- b) Nevím
- c) Ne

6. Kam byste se v případě domácího násilí obrátil/a?

- a) Na policii
- b) Na úřad sociální péče
- c) Na linku bezpečí
- d) Jiná možnost, uveďte.....

7. Myslíte si, že byste rozpoznal/a domácí násilí?

- a) Asi ano

- b) Nevím
- c) Spíše ne

8. Domníváte se, že domácí násilí je obtížně prokazatelné?

- a) Ano, uveďte proč.....
- b) Nevím
- c) Ne

9. Jak by se domácímu násilí dalo předcházet?

- a) Zveřejňovat případy prostřednictvím médií (TV, noviny)
- b) Tvrdě trestat
- c) Aby si okolí obětí víc všímalo případů, kde je podezření na domácí násilí
- d) Jiná možnost, uveďte.....
- e) Nevím

10. Víte, že existují organizace, které se domácím násilím zabývají?

- a) Ano
- b) Nevím
- c) Ne

11. Pokud znáte nějakou organizaci nebo instituci, která se domácím násilím zabývá, uveďte její název?

.....

12. Jak podle Vás vypadá osoba, způsobující domácí násilí?

- a) Nenápadná osoba, která se moc neprojevuje a na první pohled není na ní nic znát
- b) Velmi agresivní a sprostý člověk
- c) Osoba, která se chová nevypočítavě
- d) Jiné znaky, uveďte.....
- e) Nevím

13. Kdo je v roli osoby způsobující domácí násilí častěji?

- a) Muž (partner, manžel)
- b) Žena (partnerka, manželka)
- c) Nevidím podstatný rozdíl

14. Jak vypadá osoba ohrožená domácím násilím?

- a) Zamlklý, nenápadný, stydlivý člověk
- b) Nijak zvlášť odlišný člověk od ostatních
- c) Jiné znaky, uveďte.....
- d) Nevím

15. Kdo je v roli osoby ohrožené domácím násilím častěji?

- a) Muž (partner, manžel)
- b) Žena (partnerka, manželka)
- c) Dítě
- d) Některý z prarodičů

16. Z jakých příčin vzniká domácí násilí?

- a) Neshody v rodině
- b) Alkoholismus v rodině
- c) Špatná finanční situace rodiny
- d) Jiná možnost, uveďte.....

17. Jste:

- a) Muž
- b) Žena

18. Ve věku:

.....

19. Název školy:

.....

20. Pocházíte:

- a) Z úplné rodiny
- b) Z neúplné rodiny – žiji s matkou
- c) Z neúplné rodiny – žiji s otcem
- d) Jiná odpověď, uveďte.....